

ODŮVODNĚNÍ

vyhlášky č. 163/2014 Sb.,

o výkonu činnosti bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry

I. OBECNÁ ČÁST

Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace (RIA)

1. Důvod předložení a cíle

1.1. Název

Vyhláška o výkonu činnosti bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry (dále jen „vyhláška“).

1.2. Definice problému

1.2.1. Obecné vymezení

V červnu 2013 byly v Úředním věstníku EU zveřejněny nové právní předpisy z oblasti poskytování finančních služeb v rámci jednotného vnitřního trhu EU. Jedná se o směrnici Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU ze dne 26. června 2013 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezřetnostním dohledu nad úvěrovými institucemi a investičními podniky, o změně směrnice 2002/87/ES a zrušení směrnic 2006/48/ES a 2006/49/ES (dále jen „CRD“) a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 (dále jen „CRR“). Tyto předpisy jsou spolu se směrnicí 2004/39/ES o trzích finančních nástrojů (MiFID) základními a stěžejními zdroji právní úpravy v oblasti zahájení a výkonu činnosti úvěrových institucí a investičních podniků (dále také „instituce“). Do CRD a CRR byl v zásadě převzat nový globální koncept regulatorního rámce označovaný jako tzv. Basel III, na jehož podobě se na politické úrovni usnesla skupina G 20 v roce 2009 a jehož věcná podoba pak vznikla v rámci Basilejského výboru pro bankovní dohled v roce 2010. CRR obecně¹ nabylo účinnosti k 1. lednu 2014. Od stejného dne mají být účinné také legislativní a správní akty, které jsou výsledkem transpozice CRD do právního řádu daného členského státu.

Z obsahu CRD i CRR dále vyplývá, že k oběma předpisům budou vydány také prováděcí právní akty, a to ve formě nařízení, anebo rozhodnutí. Zároveň je pro Evropskou komisi stanovena pravomoc vydat příslušný prováděcí právní akt. S ohledem na členství v Evropské unii vznikl České republice v souvislosti s vyhlášením nových předpisů legislativní závazek jejich implementace do tuzemského právního řádu. V souladu se zavedenými a používanými postupy je potřeba, aby byla implementace provedena formou transpozice (zapracování) právního rámce stanoveného směrnicí a formou adaptace na právní úpravu stanovenou nařízením.

Požadovaný rozsah harmonizace stanovený v CRD je koncipován jako minimální. To umožňuje členským státům stanovit případně další nebo podrobnější požadavky, pokud tím nejsou narušeny jednotné požadavky stanovené v CRR pro všechny členské státy. Je však nutno brát v úvahu

¹ Výjimkou jsou například ustanovení upravující požadavky na likviditu a zmocnění pro evropské orgány dohledu předložit Evropské komisi návrhy technických norem.

předvídané nebo již vydané prováděcí právní akty Evropské komise² a obecné pokyny Evropského orgánu pro bankovníctví (EBA) k CRD, resp. výstupy Evropských orgánů dohledu (ESAs)³ a Evropské rady pro systémová rizika (ESRB) obecně, neboť tyto se činností osob dotčených CRD určitým způsobem týkají téměř vždy. Příslušné orgány členských států i dotčené finanční instituce mají povinnost „vynaložit veškeré úsilí, aby se řídily obecnými pokyny ESAs“⁴ a obdobně je tomu i pokud jde o doporučení ESRB⁵.

² K 16. 7. 2014 byla v Úředním věstníku EU vyhlášena tato nařízení Komise:

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 183/2014 ze dne 20. prosince 2013, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky, pokud jde o regulační technické normy pro upřesnění výpočtu specifických a obecných úprav o úvěrové riziko.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 241/2014 ze dne 7. ledna 2014, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013, pokud jde o regulační technické normy pro kapitálové požadavky na instituce.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 342/2014 ze dne 21. ledna 2014, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/87/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013, pokud jde o regulační technické normy pro používání metod výpočtu požadavků na kapitálovou přiměřenost u finančních konglomerátů.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 604/2014 ze dne 4. března 2014, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU, pokud jde o regulační technické normy týkající se kvalitativních a vhodných kvantitativních kritérií k určení kategorií zaměstnanců, jejichž pracovní činnosti mají podstatný vliv na rizikový profil instituce.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 523/2014 ze dne 12. března 2014, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013, pokud jde o regulační technické normy určující, co představuje úzkou spojitost mezi hodnotou krytých dluhopisů určité instituce a hodnotou aktiv této instituce.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 183/2014 ze dne 20. prosince 2013, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky, pokud jde o regulační technické normy pro upřesnění výpočtu specifických a obecných úprav o úvěrové riziko.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 241/2014 ze dne 7. ledna 2014, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013, pokud jde o regulační technické normy pro kapitálové požadavky na instituce.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 342/2014 ze dne 21. ledna 2014, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/87/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013, pokud jde o regulační technické normy pro používání metod výpočtu požadavků na kapitálovou přiměřenost u finančních konglomerátů.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 604/2014 ze dne 4. března 2014, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU, pokud jde o regulační technické normy týkající se kvalitativních a vhodných kvantitativních kritérií k určení kategorií zaměstnanců, jejichž pracovní činnosti mají podstatný vliv na rizikový profil instituce.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 523/2014 ze dne 12. března 2014, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013, pokud jde o regulační technické normy určující, co představuje úzkou spojitost mezi hodnotou krytých dluhopisů určité instituce a hodnotou aktiv této instituce.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 526/2014 ze dne 12. března 2014, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013, pokud jde o regulační technické normy pro vymezení zástupného indikátoru rozpětí a omezeného počtu malých portfolií pro účely rizika úvěrové úpravy v ocenění.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 527/2014 ze dne 12. března 2014, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2013/36/EU, pokud jde o regulační technické normy, jimiž se stanoví kategorie nástrojů, které odpovídajícím způsobem odrážejí dlouhodobou úvěrovou kvalitu instituce a jsou vhodné k použití pro účely pohyblivé složky odměny.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 625/2014 ze dne 13. března 2014, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 prostřednictvím regulačních technických norem blíže určujících požadavky na instituce, které jsou investory, sponzory, původními věřiteli a původci, v souvislosti s expozicemi vůči převedenému úvěrovému riziku.

Průběžně aktualizovaný seznam vyhlášených nařízení Komise je uveřejňován [zde](#):

http://ec.europa.eu/internal_market/bank/regcapital/acts/index_en.htm

³ Evropský orgán pro bankovníctví (EBA), Evropský orgán pro cenné papíry a trhy (ESMA), Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA).

⁴ Čl. 16 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010, 1094/2010 a 1095/2010.

⁵ Čl. 16 a 174 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1092/2010.

V případě CRR pak rozsah harmonizace vyplývá z jednotlivých ustanovení. Toto nařízení tak umožňuje, že ve stanovených případech lze v členských státech uplatňovat odlišný režim (diskrece), než ten, který je jako standardní a zároveň jednotně závazný ve všech členských státech EU/EHP stanoven tímto předpisem. Diskrece je pak možno uplatňovat v členských státech se všeobecnou závazností (plošně), tj. stejným způsobem a ve stejném rozsahu na všechny osoby nebo vybrané skupiny osob, na něž se vztahuje osobní působnost CRR, anebo individuálně, tj. případ od případu jen na vybrané osoby v závislosti na rozhodnutí příslušného orgánu veřejné správy.

Oproti dosavadnímu legislativnímu pojetí v oblasti pravidel obezřetnosti pro instituce přináší CRR na úrovni EU zásadní změnu v tom směru, že primární zdroj právní úpravy je koncipován do formy nařízení. Tato forma právního předpisu má všeobecnou závaznost a jeho jednotlivá ustanovení se v členských státech aplikují přímo vůči stanoveným adresátům. V důsledku se tudíž neprovádí jejich zapracování do příslušného právního aktu podle jednotlivých členských států. Naopak provedení národní transpozice nařízení by bylo v rozporu s pramenem práva EU nejvyšší právní síly, kterým je Smlouva o fungování Evropské unie. Zmíněná zásada byla opakovaně potvrzena rovněž rozhodnutími Soudního dvora EU, jakožto orgánu s pravomocí podávat závazný výklad platné právní úpravy na úrovni EU.

Vláda v lednu t. r. schválila a předložila Parlamentu návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti se stanovením přístupu k činnosti bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry a dohledu nad nimi (sněmovní tisk 108), zveřejněný ve Sbírce zákonů, v částce 58 ze dne 22. 7. 2014 pod číslem 135 (dále jen „změnový zákon k CRD/CRR“). Tento zákon je transpozičním předpisem k CRD a adaptačním předpisem k CRR a novelizuje zejména zákon č. 21/1992, o bankách, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů. Transpozice podstatné části ustanovení CRD však není určena do zákonů, ale do prováděcího předpisu, k jehož vydání je podle změnového zákona k CRD IV/CRR zmocněna Česká národní banka.

Vyhláška je úplnou a řádnou implementací CRD a CRR v rozsahu určeném pro prováděcí právní předpis. Tento předpis proto stanovuje podrobnější požadavky na řídicí a kontrolní systém, pravidla pro krytí a omezení rizik, jejichž součástí jsou také pravidla pro kapitálové rezervy, požadavky na uveřejňování informací a předkládání některých informací České národní bance a pravidla pro pobočky bank z jiného než členského státu.

1.2.2. Kapitálové rezervy

CRD zavádí nové obezřetnostní opatření v podobě kapitálových rezerv (*capital buffers*), jejichž výše je buď přímo stanovena touto směrnicí, anebo ji má stanovit příslušný orgán z členského státu. V České republice bude tímto orgánem Česká národní banka. Po věcné stránce se kapitálové rezervy dělí do dvou kategorií:

- a) pro řešení systémového rizika, tj. kapitálová rezerva pro systémově významné instituce a kapitálová rezerva ke krytí systémového rizika, a
- b) pro zmírnění cykličnosti, tj. bezpečnostní kapitálová rezerva a proticyklická kapitálová rezerva.

Česká národní banka bude přímo stanovovat požadovanou výši kapitálové rezervy pro systémové riziko a ostatní systémově významné instituce a výši proticyklické kapitálové rezervy.

1.2.3. Řídicí a kontrolní systém

Pokud jde o požadavky CRD na řídicí a kontrolní systém, resp. rozšíření požadavků, které stanovovala již směrnice 2006/48/ES, včetně pozdějších změn, tyto se týkají zejména složení a činnosti orgánů povinné osoby, jejich výborů a jejich členů, řízení rizik a vnitřní kontroly. K dílčím doplněním dochází prostřednictvím CRD také v pravidlech odměňování.

Jako nový požadavek vyplývající pro instituce v oblasti řídicích a kontrolních systémů, které se v souvislosti s transpozicí CRD promítají do vyhlášky, lze v zásadě označit tyto povinnosti:

- a) formalizovat postupy pro posuzování a zajišťování důvěryhodnosti, odborné způsobilosti a zkušenosti („*fit and proper*“) osob, pomocí kterých povinná osoba vykonává své činnosti včetně všech členů vedoucích orgánů („*management body*“),
- b) stanovit a realizovat politiku podporující rozmanitost v celkovém složení vedoucích orgánů povinné osoby (*diversity*), s důrazem na prosazování vyváženějšího zastoupení obou pohlaví (*gender balance*) v těchto orgánech,
- c) formalizovat uspořádání řízení rizik, jmenovitě ustanovit funkci s výkonnou odpovědností za celkové řízení rizik (*chief risk officer, head of risk management*),
- d) zavést a uplatňovat limity upravující poměr mezi pevnou a pohyblivou složkou odměny pracovníka, resp. omezit výši pohyblivé složky odměny pracovníka v přímé závislosti na výši jeho pevného, pravidelného platu nebo jiné formy pravidelné odměny za jím vykonávanou činnost pro povinnou osobu, pokud povinná osoba pracovníka zařadí na základě stanovených pravidel mezi tzv. vybrané pracovníky (*identified staff*), kterými se rozumí i členové vedoucích orgánů povinné osoby a osoby v jejím vrcholném vedení („*senior management*“), a
- e) zajistit dostupnost a spolehlivou funkčnost zvláštního komunikačního kanálu pro své pracovníky k podávání interních hlášení o porušení nebo hrozícím porušení určitých předpisů a zapracovat do vnitřních předpisů související vnitřní postupy pro tento chráněný mechanismus podávání hlášení (*whistleblowing*), včetně postupů pro zajištění zákonem stanovené ochrany pracovníka a osobních údajů, vyhodnocování hlášení a odpovídající odezvy na jejich obsah.

1.2.4. Pobočky bank z jiného než členského státu

Cílem vyhlášky je také reagovat na úrovni prováděcí právní úpravy na obsahové změny v ustanoveních zákona o bankách, která upravují oblast podnikání bank z jiného než členského státu EU/EHP prostřednictvím pobočky (dále jen „pobočka banky z jiného než členského státu“) v České republice.

Legislativa EU v zásadě nestanoví žádná závazná pravidla pro zacházení s pobočkou banky z jiného než členského státu. Článek 47 CRD pouze stanoví členským státům povinnost neuplatňovat na takovouto pobočku pravidla, která by ji zvýhodňovala vůči pobočkám bank z členských států EU/EHP. Současně je stanovena povinnost sdělit veškerá povolení udělená pobočkám bank z jiných než členských států Evropské komisi a Evropskému bankovnímu výboru a Evropskému orgánu pro bankovníctví.

V důsledku neexistence jednotných pravidel na úrovni EU/EHP jsou v jednotlivých členských státech uplatňovány k pobočkám bank z jiných než členských států rozdílné přístupy. Členské státy většinou umožňují působení těchto poboček na základě povolení. S výjimkou tří členských států jsou pobočkám bank z jiných než členských států ve všech členských státech udělovány výjimky z plnění povinností, a to za předpokladu existence srovnatelné regulace a srovnatelného dohledu v příslušném domovském státě, tj. existuje úprava podnikání v oblasti bankovníctví, která odpovídá postupům dohledu a požadavkům podle CRD, nebo na základě vzájemnosti, tedy když se uplatňuje stejné zacházení ve vztahu k pobočkám bank z daného státu EU. Výjimky z povinností pro pobočky

bank z jiných než členských států nejčastěji znamenají možnost upustit od požadavků na dodržování pravidel kapitálové přiměřenosti nebo pravidel velkých expozic.

Až do nabytí účinnosti zákona č. 254/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, byly podmínky pro vstup zahraniční banky na český bankovní trh poměrně liberální, resp. nastaveny tak, že byly splnitelné v zásadě jakoukoliv zahraniční bankou. Spotřebitelé bankovních služeb tak nemuseli být dostatečně ochráněni. Banky se sídlem v České republice se tak případně mohly dostat do konkurenční nevýhody. Dřívější podmínky rovněž mohly představovat riziko pro finanční stabilitu, která mohla být snadno ohrožitelná vstupem zahraničních bank z politicky a ekonomicky nestabilních zemí s nedostatečnou úrovní bankovního dohledu (neodpovídajícího dohledu v zemích EU).

Vstup pobočky banky z jiného než členského státu na trh představuje vždy zvýšené riziko. Hostitelský orgán dohledu pobočky banky z jiného než členského státu nemůže zvrátit případnou špatnou finanční situaci zahraniční banky, směřující k úpadku, vzniklou v důsledku nefungujících nebo neexistujících kontrolních a řídicích mechanismů uplatňovaných zahraniční bankou nebo domovským dohledem. Stávající insolvenční zákon rovněž nepředstavuje pojistku, jak zachránit případně zdravou pobočku.

Uplatňování podrobných regulatorních požadavků na pobočku banky z jiného než členského státu je dáno především právní rovinou, kdy Česká národní banka nese odpovědnost za vstup pobočky do sektoru a nad těmito pobočkami pak vykonává dohled. Česká národní banka přitom není oprávněna delegovat výkon dohledu na jinou osobu nebo orgán. Ekonomická situace pobočky banky z jiného než členského státu a její stabilita jsou však v převážné míře závislé na činnosti zahraniční banky, včetně nastavených řídicích a kontrolních mechanismů, a dále od toho, jakým způsobem je tato zahraniční banka dohlížena domácím orgánem dohledu, tj. na jakých kvalitativních parametrech a standardech je tento dohled postaven.

V České republice prozatím nepůsobí žádná pobočka banky z jiného než členského státu. Současný stav však neznamená, že Česká národní banka nemá být připravena na vstup nových osob na tuzemský bankovní trh, ať už prostřednictvím ovládaných osob nebo poboček. Naopak je potřeba využít tohoto období k upevnění podmínek, které budou zárukou ochrany stability a bezpečnosti bankovního sektoru a ochrany vkladatelů.

1.2.5. Ostatní

Součástí vyhlášky jsou také pravidla upravující nabývání, financování a posuzování aktiv⁶, která nejsou na úrovni EU harmonizována a nejsou tudíž obsažena v CRD ani v CRR. Z pohledu osobní působnosti se tato pravidla uplatňují na banky a spořitelny a úvěrní družstva, a to na individuálním základě.

1.3. Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Vyhláška č. 23/2014 Sb., o výkonu činnosti bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry, je prováděcím právním předpisem k zákonu o bankách, zákonu o spořitelních a úvěrních družstvech a zákonu o podnikání na kapitálovém trhu a po přechodnou dobu stanovuje pravidla, která se vztahují na banky, spořitelny a úvěrní družstva, obchodníky s cennými papíry a investiční zprostředkovatele. Obsah vyhlášky č. 23/2014 Sb. byl zpracován tak, aby přihlížel k ustanovení CRD a zohledňoval také CRR. Tato vyhláška v mezích platných zákonných zmocnění

⁶ Součástí pravidel pro posuzování aktiv jsou mj. požadavky na kategorizaci pohledávek z finančních činností.

stanovuje podrobnější požadavky na řídicí a kontrolní systém, pravidla pro krytí a omezení rizik, požadavky na uveřejňování informací a předkládání některých informací České národní bance a pravidla pro pobočky bank z jiného než členského státu.

V oblasti činnosti poboček bank z jiných než členských států v České republice je současná úprava na úrovni prováděcího předpisu komplexní a není proto potřeba provádět žádné změny.

1.4. Identifikace dotčených subjektů

Navrhovaná úprava se v plném rozsahu vztahuje na banky a spořitelní a úvěrní družstva; výjimkou jsou pouze ustanovení adresovaná pobočkám bank z jiných než členských států. Téměř v plném rozsahu se vyhláška vztahuje na pobočky bank z jiných než členských států. Na obchodníky s cennými papíry, kteří nejsou bankou a jsou investičním podnikem ve smyslu CRR, se vyhláška vztahuje ve většinovém rozsahu. Naopak na obchodníky s cennými papíry, kteří nejsou bankou ani investičním podnikem ve smyslu CRR, se vyhláška vztahuje v menšinovém rozsahu. Poslední kategorií dotčených osob jsou investiční zprostředkovatelé. Na tyto osoby se vyhláška vztahuje jen v okrajovém rozsahu a nevztahuje se na ně žádná z příloh vyhlášky.

Podrobnější informace k rozsahu osobní působnosti vyhlášky jsou uvedeny ve zvláštní části tohoto odůvodnění.

1.5. Popis cílového stavu

1.5.1. Obecné vymezení

Výsledná pravidla jsou koncipována tak, aby zajistila funkční, důvěryhodný, bezpečný a stabilní bankovní sektor v České republice, rovné konkurenční podmínky pro všechny a přiměřenou výchozí ochranu vkladatelů, věřitelů a spotřebitelů bankovních služeb.

Jak již bylo uvedeno výše, předchozí legislativní pojetí pravidel obezřetnosti pro instituce bylo na úrovni EU koncipováno do formy směrnic. V případě implementace směrnice se provádí její transpozice. Stejně tomu bylo také v případě implementace směrnic 2006/48/ES a 2006/49/ES, kdy převážná část jimi stanoveného rámce pravidel byla promítnuta do vyhlášky č. 123/2007 Sb. a jejích novel. Naproti tomu implementaci nařízení nelze provést jeho transpozicí. Je proto nezbytné zajistit, aby byla tuzemská právní úprava plně harmonizována s právní úpravou EU, a to jak po věcné stránce (zohlednění nových pravidel a požadavků nebo nové parametrické nastavení stávajících požadavků), tak po formální stránce (zamezení duplicitní úpravě na národní úrovni a na evropské úrovni).

S ohledem na skutečnost, že podstatná část ustanovení vyhlášky je implementační povahy a podle legislativních pravidel vlády je tudíž potřeba prokázat slučitelnost těchto ustanovení s implementovanými předpisy EU, považuje zpracovatel z pohledu legislativního procesu za žádoucí, aby byla vyhláška č. 23/2014 Sb. zrušena a jako celek nahrazena novým předpisem. Nová vyhláška pak náležitým způsobem a rozsahem zajistí implementaci CRD a CRR do národní právní úpravy na úrovni prováděcího předpisu.

1.5.2. Řídicí a kontrolní systém

Transpozice požadavků CRD na řídicí a kontrolní systém je obsažena zejména v části druhé hlavě I. Touto částí vyhlášky se naplňují zmocnění v příslušných sektorových zákonech stanovit vyhláškou podrobnější požadavky na řídicí a kontrolní systém banky, spořitelního a úvěrního družstva, obchodníka s cennými papíry a investičního zprostředkovatele.

Těžištěm pravidel vyhlášky pro řídicí a kontrolní systém je

- podrobnější úprava předpokladů řádné správy a řízení povinné osoby,
- podrobnější úprava systému řízení rizik povinné osoby a
- podrobnější úprava systému vnitřní kontroly povinné osoby, včetně prověřování funkčnosti a efektivnosti řídicího a kontrolního systému povinnou osobou.

Základní úpravu stanoví sektorové zákony.

Úprava řídicího a kontrolního systému je součástí právního řádu ČR již nyní, konkrétně jako část druhá hlava I vyhlášky č. 23/2014 Sb. Součástí platné právní úpravy jsou jednak požadavky na řídicí a kontrolní systém stanovené směrnicí 2006/48/ES a jejími novelami a dále národní požadavky na řídicí a kontrolní systém, které odrážejí mezinárodně uznávané standardy a osvědčené praxe v oblasti řádné správy a řízení finančních institucí a také poznatky z praxe a výkonu dohledu České národní banky v oblasti řídicích a kontrolních systémů na tuzemském finančním trhu.

V zájmu účelné kontinuity a efektivnosti regulace zpracovatel začlenil do vyhlášky jak požadavky CRD na řídicí a kontrolní systémy institucí, tak také aktuálně platné „národní“ požadavky na řádnou správu a řízení finančních institucí, které se v praxi plně osvědčily. To platí i v případě, že jde o rozdělení úpravy řídicího a kontrolního systému mezi paragrafovou část a přílohy v platné i navrhované úpravě. Přílohy podrobněji rozpracovávají vybrané věcné oblasti spadající do řídicího a kontrolního systému, například řízení vybraných rizik, odměňování a vnitřní audit. Celková systematika úpravy řídicího a kontrolního systému tak účelně přebírá ze stávající úpravy jak členění do tří dílů, tak již zavedené rozložení pravidel mezi paragrafovou část a přílohy, například vzhledem k omezení působnosti významného počtu příloh jen na banky a družstevní záložny.

Pokud se to jevílo jako účelné, například z důvodu zpřesnění vazby na text CRR a odstranění potenciálních nekonzistentností nebo duplicit, byly v rámci procesu transpozice CRD provedeny drobné formulační úpravy, přesuny textu nebo aktualizace některých ustanovení včetně terminologie a definic v porovnání s platnou národní právní úpravou, např. vedoucí orgán, kontrolní orgán, řídicí orgán, osoba ve vrcholném vedení, útvar, pracovník, klíčová funkce, informační a komunikační systém – podrobněji viz část první, vymezení pojmů. V důsledku transpozice požadavků CRD na zřizování výborů kontrolního orgánu bylo zavedeno samostatné a odlišné označení pro výbory řídicího orgánu („výkonný výbor“), jejichž dobrovolné zřizování a fungování je poměrně rozšířenou praxí zejména v bankách, například výkonných výborů pro řízení aktiv a pasiv, tzv. ALCo.

Z výše uvedeného vyplývá, že dosavadní pravidla řídicího a kontrolního systému institucí se věcně podstatněji nemění. Zpracovatel v zásadě formalizoval transpozici požadavků CRD do platné právní úpravy, která již zahrnuje také dílčí doplňky, zpřesnění nebo aktualizace v souvislosti s vývojem poznání a prostředí v dané oblasti, například vzhledem k rekonstrukci soukromého práva a s tím spojenou možností uplatňovat monistické vnitřní uspořádání instituce se statutárním ředitelem, kterým je určen vrcholný výkonný ředitel („*chief executive officer*“, „*general manager*“), a správní radou v čele; zároveň bylo nutno zohlednit ve vyhlášce explicitní definice pojmů a požadavky na „*management body*“ a „*senior management*“, které přináší CRD a také CRR. K dílčím úpravám v platné právní úpravě došlo také vzhledem k vývoji v oblasti obecných pokynů (*guidelines*) evropských orgánů dohledu, tzv. ESAs a Evropské rady pro systémová rizika (ESRB), jejichž vydávání a uplatňování stanoví přímo účinný předpis EU⁷ a vyhláška je řadí mezi tzv. uznávané standardy (*sound practices*) pro výkon činnosti na finančním trhu ČR.

⁷ Např. čl. 16 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010, 1094/2010 a 1095/2010.

CRD klade značný důraz na vhodné personální předpoklady členů vedoucího orgánu v obou jeho funkcích („*management body in its managerial function*“, „*management body in its supervisory function*“), členů výborů kontrolního orgánu a osob ve vrcholném vedení, jakož i na to, aby kapacita, věnovaná výkonnými i nevýkonnými členy orgánů výkonu dané funkce, odpovídala z kvantitativního i kvalitativního hlediska konkrétním požadavkům kladeným na danou funkci; za účelem upřesnění očekávání orgánů dohledu v této oblasti je Evropský orgán pro bankovnínictví pověřen vydat nejpozději do konce r. 2015 obecné pokyny (čl. 91 odst. 12 CRD). Pozornost unijní regulace se zaměřuje také na personální předpoklady osob v klíčových funkcích, resp. osob vedoucích výkon klíčových funkcí (*key function holders*), mezi které by měla povinná osoba zařadit, v souladu s příslušnými obecnými pokyny evropského orgánu dohledu (EBA/GL/2012/06), například vedoucí významných poboček a osoby odpovědné za vedení vnitřních kontrolních funkcí.

V oblasti odměňování je zásadní novinkou, vyplývající ze CRD, povinnost zajistit, že pohyblivá složka odměny u vybraných pracovníků nepřesahuje 100 % pevné složky celkové odměny daného pracovníka, případně při splnění dalších podmínek může pohyblivá složka odměny dosáhnout nejvýše až 200% pevné složky celkové odměny daného pracovníka. Dále povinná osoba může, a to i bez souhlasu společníků, popř. členů, uplatnit pro účely výpočtu poměru mezi pevnou a pohyblivou složkou odměny sražku (*discount rate*) z objemu pohyblivé složky, pokud je její výplata provedena ve finančních nástrojích, jejichž splatnost je odložena na dobu nejméně pěti let. Diskontní sazbu je možno uplatnit až do výše 25 % celkové pohyblivé složky odměny. Cílem tohoto zvýhodnění je podpora daného obezřetnějšího způsobu poskytování pohyblivé složky odměny.

Lze shrnout, že dosavadní právní úprava podrobnějších požadavků na řídicí a kontrolní systémy institucí zůstává v zásadě zachována a i nadále tvoří těžiště této skupiny obezřetnostních požadavků, resp. části druhé vyhlášky.

1.5.3. Pobočky bank z jiného než členského státu

V oblasti výkonu činnosti poboček bank z jiných než členských států je úprava koncipována tak, aby, v návaznosti na novelizovanou úpravu na úrovni zákona, byla posílena ochrana celého bankovního sektoru a potenciálních vkladatelů před vstupem pobočky banky z ekonomicky nebo politicky nestabilních států a států s nízkou nebo netransparentní úrovní dohledu nad bankovním sektorem. Současně budou osoby z jiného než členského státu, které zvažují vstup na český bankovní trh, motivovány podnikat zde namísto poboček s využitím ovládané osoby, která by tak byla tuzemskou právnickou osobou. Tato skutečnost by jim následně umožnila vykonávat činnost v EU/EHP v rámci režimu jednotné licence a podnikat i ve formě evropské společnosti. Česká národní banka by zároveň mohla vykonávat plnohodnotný dohled nad činností takovéto osoby v pozici tzv. domovského orgánu dohledu. Rovněž by nevznikaly aplikační problémy s insolvenčním zákonem, jako v případě úpadku banky z jiného než členského státu, která má v ČR pobočku, anebo v případě úpadku samotné pobočky.

Požadavky na řídicí a kontrolní systém jsou v případě poboček bank z jiných než členských států stanoveny zákonem o bankách. Úprava ve vyhlášce předpokládá uplatňování pravidel obezřetného podnikání pro tyto pobočky v těchto oblastech:

- a) kapitálové požadavky a kapitálové poměry včetně kvalifikovaných účastí mimo finanční sektor,
- b) velké expozice,
- c) převody rizik,
- d) likvidita,
- e) nabývání a posuzování aktiv,
- f) informování České národní banky a uveřejňování informací.

V oblasti klíčového ukazatele, kterým je kapitálový poměr, lze od pobočky banky z jiného než členského státu očekávat, že splní požadavky na kapitál na úrovni kapitálu tier 1 a celkového kapitálu. Pobočky bank z jiných než členských států by tak pro plnění kapitálových požadavků a pravidel pro velké expozice měly nástroje, které by svou povahou odpovídaly kapitálu a byly by použitelné pro krytí jejich finančních ztrát.

1.6. Zhodnocení rizika

Rizika spojená s nečinností, tj. s nepřijetím nové právní úpravy, představují skutečnost zcela zásadního věcného i právního významu. Po právní stránce by ČR především nesplnila závazek vyplývající pro ni z členství v EU provést řádnou implementaci CRD a CRR a dále by nedošlo k naplnění účelu zákona v mnoha zásadních oblastech. Po věcné stránce by potom nebyly nastaveny podmínky pro řádný výkon činnosti dotčených osob, což by mohlo znamenat významné ohrožení stability, důvěryhodnosti a bezpečnosti celého odvětví. Velmi podstatné by v této souvislosti bylo také riziko vzniku nezanedbatelných finančních ztrát.

Pro oblast výkonu činnosti pobočkami bank z jiných než členských států by nevydání podrobné právní úpravy znamenalo nedostatečné pokrytí rizik spojených s působením těchto poboček, neboť by nebyla provedena rámcová úprava stanovená zákonem. Tato rizika lze hodnotit jako významná, a proto je nečinnost v této oblasti rovněž velmi nežádoucí. Případné negativní důsledky spojené s nečinností by mohly mít dopad na spotřebitele, osoby soutěžící na finančním trhu a v konečném důsledku českou ekonomiku.

Vyhláška nemá dopady na:

- a) státní rozpočet nebo ostatní veřejné rozpočty,
- b) sociální oblast,
- c) ochranu životního prostředí,
- d) rovnost mužů a žen,
- e) uplatňování zákazu diskriminace a
- f) dodržování ochrany soukromí a osobních údajů.

Na základě vyhodnocení provedeného podle metodiky CIA (*Corruption Impact Assessment*) nebyla zjištěna žádná korupční rizika, která by mohla souviset s přijetím nové právní úpravy. České národní bance jsou zákonem o České národní bance svěřeny kompetence správního úřadu, na základě čehož vykonává v souladu s uvedeným a dalšími zákony dohled nad osobami působícími na finančním trhu a má dostatečné nástroje pro kontrolu dodržování zákonů a ostatních právních předpisů. Působnost a pravomoc jednotlivých útvarů při výkonu dohledu jsou v České národní bance stanoveny vnitřním předpisem, který schvaluje bankovní rada, jakožto nejvyšší řídicí orgán. Informace o organizační struktuře České národní banky jsou k dispozici veřejnosti na jejích internetových stránkách. Pro řádný výkon činnosti České národní banky jsou nastaveny odpovídající vnitřní kontrolní mechanismy, které jsou pravidelně ověřovány a aktualizovány.

Vzhledem k povaze vyhlášky, kdy tato nestanovuje pravomoc České národní banky rozhodovat o právech nebo povinnostech osob, nad nimiž vykonává dohled, a rovněž vzhledem k důsledně uplatňovaným vnitřním rozhodovacím a kontrolním postupům v České národní bance a kritériím a limitům upraveným ve vyhlášce lze potenciální korupční rizika prakticky vyloučit.

Taktéž z pohledu ochrany hospodářské soutěže a jejího možného narušení nebyla v průběhu RIA identifikována žádná potenciální rizika.

2. Návrh variant řešení

Tzv. nulová varianta není v zásadě proveditelná, aniž by nejprve došlo ke změně, anebo zrušení jak implementovaných předpisů EU, tak zmocňovacích ustanovení v prováděných zákonech. Případné alternativní řešení prostřednictvím zákonné úpravy není vzhledem k rozsahu a povaze všech pravidel vhodné a navíc by bylo proveditelné jen v částečném rozsahu. V případě vybraných kapitálových rezerv, jejichž uplatnění náleží do pravomoci orgánu dohledu, totiž není vydání zákonné úpravy proveditelné.

Z pohledu přípravy vyhlášky je podstatnou skutečností to, že vyhláška po věcné stránce přebírá a doplňuje úpravu nahrazované vyhlášky č. 23/2014 Sb., např. v oblasti řídicího a kontrolního systému a pravidel pro krytí rizik, a to z důvodu provedení řádné implementace CRD a CRR. Zpracovatel je přesvědčen, že zvolený přístup přispěje k celkovému posílení právní jistoty regulovaných a dohlížených institucí, neboť dojde k odstranění případných nejistot nebo obav ohledně právní úpravy, a z ní vyplývajících požadavků, a jejího uplatňování.

Přizpůsobení variant regulaci a její vynucování

Vzhledem ke zmocňovacím ustanovením v zákonech je na úrovni prováděcích právních předpisů určitý prostor pro více variant konkrétního způsobu řešení transpozice a adaptace. Konkrétně pokud jde o volbu prováděcího předpisu, do kterého jsou, respektive budou požadavky unijního práva promítnuty. Tento prostor je účelně využit k harmonizaci právní úpravy tak, že požadavky unijního práva jsou stanoveny pouze v jednom právním předpise bez ohledu na skutečnost, že sektorová úprava na úrovni zákona je rozdělena mezi tři předpisy.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

3.1. Identifikace nákladů a přínosů

Je důležité uvést, že nové požadavky, např. kapitálové rezervy vyžadované doplňkově k minimálním kapitálovým poměrům, stanoveným v CRR, budou vyžadovány postupně nebo v závislosti na vyhodnocení Českou národní bankou, např. u míry systémového rizika.

Navíc některé nové požadavky bude moci Česká národní banka uplatňovat až v návaznosti na aktuální situaci na finančním trhu a jejich zavedení bude muset vždy odůvodnit a informovat o nich např. Evropskou komisi, EBA nebo ESRB. Takovým požadavkem je např. kapitálová rezerva ke krytí systémového rizika nebo kapitálová rezerva pro jiné systémově významné instituce. Česká národní banka zváží před jejich zavedením všechny možné dopady.

V souvislosti s vydáním nové právní úpravy byly identifikovány náklady a přínosy, které jsou jak finanční povahy, tak organizační, systémové a administrativní povahy.

3.2. Náklady

Lze očekávat, že povinné osoby budou muset vynaložit finanční náklady spojené s implementací nové právní úpravy. Jejich výši však nelze přesně vyčíslit, aniž by tyto osoby provedly individuální podrobné analýzy.

3.3. Přínosy

Vyhláška především vytvoří rámec pro posílení stability a bezpečnosti dotčených sektorů finančního trhu; a jelikož je převážně harmonizačního (implementačního) charakteru na úrovni

Evropského hospodářského prostoru, nebude mít zároveň dopad na fungování hospodářské soutěže, resp. na konkurenceschopnost povinných osob v rámci EHP. Dopady na konkurenceschopnost v porovnání s osobami vykonávajícími obdobnou činnost mimo EHP nebyly předmětem provedeného hodnocení, s výjimkou oblasti úpravy pro činnost poboček bank z jiných než členských států, protože se jedná o harmonizační úpravu.

3.4. Vyhodnocení variant

Navrhovaná právní úprava je v souladu s platnými principy kvality regulace, jakými jsou např. přiměřenost a srozumitelnost.

4. Návrh řešení

Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Vzhledem ke konstrukci zmocňovacích ustanovení, která prakticky a priori vylučují další možné varianty řešení, a vzhledem k nepřijatelnosti nevydání podrobnější (prováděcí) úpravy požadavků, tzv. nulová varianta, je předkládaný návrh jediným legislativně vhodným řešením.

5. Implementace doporučené varianty a vynucování

Implementace vyhlášky nevyžaduje zásadní změny v činnosti dotčených osob ani České národní banky při výkonu dohledu. Respektování zákonné úpravy je zajištěno podle povahy věci prostředky pro výkon dohledu, zejména pravomocí České národní banky uložit opatření k nápravě.

Vynucování

Vyhláška neobsahuje řešení, která by představovala zvýšené riziko z hlediska proveditelnosti a vynutitelnosti.

6. Přezkum účinnosti regulace

CRD měla být transponována do národních právních řádů do 31. 12. 2013 se stanovením účinnosti přijatých právních a správních aktů od 1. 1. 2014. Adaptace národních právních řádů na CRR musí proběhnout tak, aby od 1. 1. 2014 neexistovaly žádné právní ani věcné překážky, jež by mohly bránit jeho okamžité přímé použitelnosti ve stanoveném rozsahu.

S ohledem na výše uvedené bude nabytí účinnosti vyhlášky koncipováno tak, aby se pokud možno shodovalo s okamžikem nabytí účinnosti změnového zákona k CRD/CRR.

7. Konzultace a zdroje dat

Vyhláška byla konzultována s Ministerstvem financí v souladu s Dohodou o spolupráci při přípravě návrhů vnitrostátních právních předpisů týkajících se finančního trhu a dalších předpisů, které se dotýkají působnosti stran dohody.

Vyhláška byla dále konzultována s dotčenými asociacemi (Českou bankovní asociací, Asociací družstevních záložen, Českou asociací obchodníků s cennými papíry, Asociací pro kapitálový trh, Asociací finančních zprostředkovatelů a finančních poradců ČR, Unii společností finančního zprostředkování a poradenství) a Komorou auditorů ČR.

8. Kontakty na zpracovatele RIA

Jitka Svobodová
Sekce regulace a mezinárodní spolupráce na finančním trhu
Tel.: 224 412 383
E-mail: jitka2351.svobodova@cnb.cz

9. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je navržena, včetně souladu se zákonným zmocněním k jejímu vydání, s právem Evropské unie a mezinárodními smlouvami

Vyhláška je v souladu se zákonnou úpravou, neboť je vydávána na základě a v mezích zmocnění podle příslušných platných ustanovení prováděných zákonů, tj. zákona o bankách, zákona o spořitelních a úvěrních družstvech a zákona o podnikání na kapitálovém trhu.

Vyhláška je také v souladu s ústavním pořádkem České republiky i s příslušnými předpisy práva EU, tj. se směrnicí 2013/36/EU, nařízením (EU) č. 575/2013 a nařízeními (EU) vydanými k provedení CRD a CRR nebo k jejich doplnění či změně.

Vyhláška nepodléhá povinnosti konzultace s Evropskou centrální bankou podle Rozhodnutí Rady č. 98/415/ES o konzultacích vnitrostátních orgánů s Evropskou centrální bankou k návrhům právních předpisů.

Mezinárodní smlouvy, jimiž je Česká republika vázána, se na danou oblast nevztahují.

II. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K § 1

Ustanovení vymezuje předmět úpravy vyhlášky. Vyhláška do českého práva transponuje příslušnou směrnici EU (CRD). Do textu vyhlášky jsou rovněž promítnuty dokumenty, které z formálního hlediska sice nejsou normativní povahy (obecné pokyny Evropského orgánu pro bankovníctví a doporučení Evropské rady pro systémová rizika), ale CRD stanovuje požadavek, aby příslušné orgány dohledu vyvinuly maximální úsilí k tomu, aby byly uvedené druhy dokumentů promítnuty v rámci výkonu jejich pravomocí. Z důvodu předejití věcné kolize mezi tuzemským právním předpisem a právním předpisem EU vyhláška záměrně neupravuje ty oblasti, které jsou předmětem úpravy podle CRR. V případě institucí se to týká především oblasti kapitálu, kapitálových požadavků, velkých expozic a s tím souvisejících požadavků na uveřejňování informací a dále oblasti sestavování konsolidačních celků.

K § 2 až 6

Ustanovení vymezují rozsah osobní působnosti. Vyhláška se vztahuje nejen na banky a spořitelní a úvěrní družstva, ale i na různé kategorie obchodníků s cennými papíry, investiční zprostředkovatele a na pobočku banky z jiného než členského státu EU/EHP. Paragrafy proto vymezují, která ustanovení se vztahují, anebo naopak nevztahují na jednotlivé kategorie povinných osob. U investičního zprostředkovatele je v zásadě zachován nynější limitovaný rozsah působnosti požadavků ve vztahu k jeho řídicímu a kontrolnímu systému (přílohy se na investičního zprostředkovatele, obdobně jako podle vyhlášky č. 23/2014 Sb., nevztahují). Zároveň se částečně mění legislativní technika vymezení osobní působnosti požadavků na investičního zprostředkovatele, který je fyzickou osobou, avšak bez věcného dopadu.

Tato ustanovení včetně odůvodnění se věcně shodují s § 2 až 6 vyhlášky č. 23/2014 Sb. a jejich odůvodněním.

K § 7

Ustanovení vymezuje většinu pojmů, které vyhláška používá. Jde-li o pojem vymezený v CRR, vyhláška používá formu odkazu na tento pojem. Do vymezení pojmů je promítnuta jak transpozice terminologie CRD, tak také vybrané další pojmy vyhlášky. Záměrem tohoto přístupu je podpořit jasnost a srozumitelnost právního předpisu a právní jistotu jeho adresátů na straně jedné, při současném ponechání adekvátního prostoru pro uplatňování zásady přiměřenosti tam, kde je stanovena, na straně druhé. Jako příklad lze uvést např. široké vymezení pojmů „útvár“, „funkce“ a „pracovník“, které poskytují povinné osobě vysokou flexibilitu jak z hlediska velikosti „útváru“, tak z hlediska formy organizačního uspořádání a zabezpečení výkonu určité činnosti včetně případného využívání outsourcingu, nebo pojmu „vnitřní předpis“, které umožňuje přímé využití různých forem aktů interního řízení, jako například smluv povinné osoby včetně vzorových, prezentací obchodních záměrů, zakládacích listin, sjednaných pracovních náplní (*job description*) pracovníků povinné osoby, interních rozvrhů úkolů, zápisků z jednání atp. i pro účely (doložení) plnění požadavků vyhlášky na určitou náležitost řídicího a kontrolního systému povinné osoby.

Toto ustanovení včetně odůvodnění se věcně shoduje s § 7 vyhlášky č. 23/2014 Sb. a jeho odůvodněním. V důsledku transpozice CRD je doplněno vymezení pojmů „subkonsolidovaný základ“, „systémově významná instituce“ a „vedoucí orgán“.

K části druhé hlavy I (§ 8 až 51)

K úpravě řídicího a kontrolního systému ve vyhlášce v souvislosti s transpozicí CRD zpracovatel přistoupil tak, aby na straně jedné nedošlo na národní úrovni k poklesu stávajících regulačních standardů a neodůvodněnému narušení kontinuity právní úpravy, a na straně druhé tak, aby nevznikla případná neodůvodněná zátěž povinných osob. Výsledkem tohoto přístupu je

- a) zachování dosavadní právní úpravy v maximálním možném rozsahu, včetně zachování členění požadavků mezi tři díly hlavy I (§ 8 až 51) a mezi přílohy, obsahující podrobnější úpravu některých oblastí, například zajišťování vnitřního auditu,
- b) zohlednění podstatné části požadavků CRD na řídicí a kontrolní systémy, transponovaných do vyhlášky, jejich zpracováním do textu odpovídajícího platné právní úpravě (část druhá vyhlášky č. 23/2014 Sb.), resp. právní úpravě platné bez zásadních změn již od r. 2007 (část třetí vyhlášky č. 123/2007 Sb.),
- c) začlenění dílčích aktualizací a doplňků zohledňujících vývoj v oblasti mezinárodních a evropských doporučení k oblasti řádné správy a řízení finančních institucí a tržní praxe, například doplnění podrobnější úpravy řízení rizika outsourcingu do přílohy vyhlášky,
- d) začlenění dílčích aktualizací a doplňků s přihlédnutím k aktuálním poznatkům z aplikace dosavadní právní úpravy, na základě dotazů účastníků trhu a poznatků získaných prostřednictvím výkonu dohledu České národní banky, například doplnění některých dílčích požadavků na řízení vybraných rizik, a
- e) provedení účelných dílčích formálních úprav, např. doplnění společných názvů k věcně souvisejícím požadavkům, dílčí přesuny textu za účelem posílení logických vazeb mezi jednotlivými ustanoveními, odstranění dílčích duplicit v reakci na zohlednění požadavků CRD do stávající právní úpravy a vyčlenění 4 samostatných příloh pro podrobnější národní požadavky na řízení vybraných rizik (riziko úvěrové, riziko tržní, riziko operační, riziko likvidity) namísto dosavadní jedné společné, rozsáhlé a strukturované přílohy.

Prohloubení požadavků na řídicí a kontrolní systém, oproti dosavadní právní úpravě (část druhá vyhlášky č. 23/2014 Sb., resp. část třetí vyhlášky č. 123/2007 Sb.), jsou navržena v mezích zmocnění v příslušných sektorových zákonech pro Českou národní banku upravit vyhláškou podrobněji požadavky na řídicí a kontrolní systém dotčených povinných osob.

Tato ustanovení včetně odůvodnění se věcně shodují s § 8 až 51 vyhlášky č. 23/2014 Sb. a jejich odůvodněním. V důsledku transpozice CRD jsou doplněny podrobnější požadavky na výbory kontrolního orgánu (§ 15 odst. 5 a 6), při zachování dosavadních národních požadavků na výkonné (operační) výbory řídicího orgánu, a aktualizovány požadavky týkající se tzv. whistleblowingu (§ 10 odst. 6, § 47 odst. 2 a § 50 odst. 2 a 3).

K § 8 a 9

Tato část vyhlášky rozpracovává předpoklady řádné správy a řízení se zaměřením na naplňování zákonné povinnosti povinné osoby vykonávat činnost řádně a obezřetně. Stanoví povinnost zavést, udržovat a uplatňovat řídicí a kontrolní systém tak, aby pokrýval veškeré činnosti povinné osoby a zároveň byl přiměřený, jako celek i v jednotlivých součástech, povaze, rozsahu a složitosti činností povinné osoby, jejímu konkrétnímu modelu podnikání a s ním spojeným rizikům a dalším relevantním faktorům, včetně povinnosti přihlížet k vývoji prostředí, ve kterém povinná osoba vykonává svou podnikatelskou činnost.

K § 10

Ustanovení vymezuje vnitřní předpisovou základnu povinné osoby a obsahuje požadavek upravit vnitřní postupy při přijímání, změně, zavádění a uplatňování interních předpisů povinné osoby. Dále požaduje promítnout do vnitřních předpisů a rozpracovat požadavky na řídicí a kontrolní systém s tím, že povinná osoba je povinna přitom zohledňovat principy a postupy využívané při činnostech obdobné povahy, pokud jsou osvědčené a vydávané patřičně uznávanými osobami, a lze je tedy považovat za postupy řádné. Ustanovení rovněž stanoví, že součástí vnitřních předpisů jsou vždy pravidla pro agendu reklamací a stížností klientů a vnitřní pravidla upravující fungování tzv. whistleblowingu, tj. speciálního mechanismu pro pracovníky k chráněnému podávání interních hlášení o porušení nebo hrozícím porušení určených předpisů.

K obecným pokynům evropského orgánu dohledu se řadí například tyto obecné pokyny Evropského orgánu pro bankovníctví:

- Obecné pokyny Evropského orgánu pro bankovníctví k použitelné pomyslné diskontní sazbě pohyblivé složky odměny (EBA/GL/2014/01) (uveřejněno 27. 3. 2014; k dispozici pouze v angličtině),
- Obecné pokyny Evropského orgánu pro bankovníctví k retailovým vkladům spojeným s odlišným odtokem (EBA/GL/2013/01) (uveřejněno 6. 12. 2013),
- Obecné pokyny Evropského orgánu pro bankovníctví k posuzování vhodnosti členů vedoucího orgánu a osob v klíčových funkcích (EBA/GL/2012/06) (uveřejněno 22. 11. 2012),
- Obecné pokyny Evropského orgánu pro bankovníctví ke srovnávání odměňování (EBA/GL/2012/4) (uveřejněno 27. 7. 2012),
- Obecné pokyny Evropského orgánu pro bankovníctví ke shromažďování údajů o osobách s vysokými příjmy (EBA/GL/2012/5) (uveřejněno 27. 7. 2012),
- Obecné pokyny Evropského orgánu pro bankovníctví o požadavku k dodatečnému riziku selhání a migrace (IRC) (EBA/GL/2012/3) (uveřejněno 16. 5. 2012),
- Obecné pokyny Evropského orgánu pro bankovníctví o stresovém rizikovém potenciálu (EBA/GL/2012/2) (16. 5. 2012),
- Obecné pokyny Evropského orgánu pro bankovníctví pro pokročilý přístup k měření (AMA) - rozšíření a změny (EBA/GL/2012/01) (uveřejněno 6. 1. 2012),
- Obecné pokyny Evropského orgánu pro bankovníctví k internal governance (řídicí a kontrolní systém) (GL 44) (uveřejněno 27. 9. 2011),
- Obecné pokyny Evropského výboru orgánů pro bankovníctví k aplikaci článku 122a směrnice 2006/48/ES (uveřejněno 31. 12. 2010),
- Obecné pokyny o zásadách a postupech při odměňování (CP42) (uveřejněno 10. 12. 2010),
- Obecné pokyny k alokaci nákladů a přínosů spojených s likviditou (uveřejněno 27. 10. 2010),

- Obecné pokyny k řízení operačního rizika aktivit na trhu (uveřejněno 12. 10. 2010).

K § 11

Toto ustanovení obsahuje požadavek zajistit v rámci řídicího a kontrolního systému povinné osoby, aby její orgány, výbory a jejich členové a jejich činnosti naplňovali vyhláškou na ně kladené požadavky, přičemž vyhláška v souladu s CRD jasně rozlišuje mezi kontrolní a řídicí funkcí vedoucího orgánu, jakož i mezi výbory kontrolního orgánu (vedoucího orgánu v kontrolní funkci) a výkonnými výbory řídicího orgánu (vedoucího orgánu v řídicí funkci). Dále se stanoví povinnost vytvořit a uplatňovat systém zaznamenávání a archivace informací a jeho prostřednictvím zajistit rekonstruovatelnost významných činností povinné osoby, zejména rozhodovacích a kontrolních, včetně činností orgánů a výborů povinné osoby a jejich členů. Návazně na tento požadavek se stanoví povinnost zamezit případnému nežádoucímu vlivu jediné osoby nebo malé skupiny osob na rozhodování povinné osoby.

K § 12

Ustanovení upřesňuje případné využívání jiných osob, resp. jejich kapacity, zdrojů (*sources*) pro výkon činností, které by jinak vykonávala nebo mohla vykonávat – aniž by to bylo v rozporu s právními předpisy – povinná osoba sama. Zde uvedené stručné vymezení základních pravidel pro využívání outsourcingu povinnou osobou, například povinnosti zajistit soulad takto vykonávaných činností s právními předpisy a zachovat si možnost kontroly nad takto vykonávanou činností, je převzato v zásadě beze změny z platné právní úpravy.

K § 13 až 15

Zvláštní pozornost je vyhláškou věnována činnosti a fungování orgánů povinné osoby, zde konkrétně kontrolnímu orgánu, kterým se pro účely vyhlášky rozumí dozorčí rada, kontrolní komise, správní rada při výkonu kontrolní působnosti nebo jiný orgán s obdobnou kontrolní působností, v závislosti na právní formě osoby, o kterou se jedná.

Kontinuálně s dosavadní praxí se podrobněji stanovuje působnost kontrolního orgánu z hlediska řídicího a kontrolního systému, a doplňuje se o zohledněné požadavky CRD na tento orgán, zejména pokud jde o oblast kontroly strategického řízení a kontroly řízení rizik kontrolním orgánem povinné osoby. Současně s vymezením klíčových oblastí působnosti kontrolního orgánu se tomuto orgánu, resp. jeho členům jako celku, ukládá uplatňovat při plnění povinností věcně náročné a prvním dojmu nepodléhající (kritické) myšlení a jednání, jakož i (konstruktivní) jednání zaměřené na dosažení nápravy nebo zlepšení.

Z důvodu zamezit možnému střetu zájmu při výkonu některých kontrolních působností kontrolního orgánu, pokud jsou vykonávány správní radou, resp. při monistickém vnitřním uspořádání obchodní korporace, se vymezují zvláštní kontrolní činnosti a podrobnější pravidla pro rozhodování při těchto činnostech, zajišťující odpovídající nezávislost daného rozhodování. Cílem je zajistit, aby ve vybraných případech, např. při rozhodování o odvolání vedoucího vnitřního auditu z podnětu představenstva, byla zajištěna odpovídající nezávislost kontrolního orgánu i v případě monistického vnitřního uspořádání s jedním orgánem, který plní jak řídicí tak kontrolní funkci (v CRD jsou tyto případy zpravidla určeny jako činnost vedoucího orgánu v jeho kontrolní funkci - „*management body in its supervisory function*“). Takovéto zpřesnění s přihlédnutím k národní úpravě práva obchodních korporací zohledňuje požadavek CRD. Zvláštní kontrolní činnosti kontrolního orgánu je například rozhodování o personálním zajištění výkonu vnitřních kontrolních funkcí a o odměňování osob odpovědných za vedení daných funkcí.

Předcházení a řízení možného střetu zájmů při výkonu činností kontrolního orgánu se týká i zapracování doporučení Mezinárodního měnového fondu v rámci mise FSAP 2011, která posuzovala regulatorní rámec pro finanční trh České republiky a navrhla zajistit právně

vymahatelnou cestou přiměřenou míru nezávislosti kontrolního orgánu povinné osoby na osobách a skutečnostech, které tento orgán dozoruje. Zajistit dostatečné zastoupení osob, které jsou nezávislé na povinné osobě, v jejím kontrolním orgánu, doporučuje i sdělení Evropské komise ke složení a výborům kontrolních orgánů vybraných institucí z roku 2005 a rovněž klíčové sektorové standardy (*Core Principles*) pro efektivní dohled a výkon činností na finančním trhu.

Rovněž se stanoví kritéria pro posuzování významnosti postavení povinné osoby na finančním trhu ČR pro účely zřizování zákonem stanovených výborů kontrolního orgánu, a to podílem bilanční sumy povinné osoby na celkové bilanční sumě všech povinných osob ve výši 5 % a více. Stanoví se také podrobnější požadavky na složení a fungování daných výborů - výboru pro odměňování, výboru pro rizika a výboru pro jmenování, a to obecně pro všechny výbory kontrolního orgánu, zřizované buď povinně, nebo z vlastního rozhodnutí povinné osoby, i konkrétně v závislosti na věcné působnosti daného výboru kontrolního orgánu, jedná-li se o výbor zřizovaný na základě CRD.

K § 16 až 19

Dalším klíčovým orgánem instituce je řídicí orgán, kterým se pro účely vyhlášky rozumí představenstvo, jednatel, správní rada při výkonu řídicí působnosti nebo jiný orgán s obdobnou řídicí působností, v závislosti na právní formě osoby, o kterou se jedná. Obdobně jako v případě kontrolního orgánu, zpracovatel kontinuálně převzal do vyhlášky dosavadní právní úpravu, kterou doplnil a aktualizoval tak, aby zejména zohlednil požadavky CRD.

V případě požadavků na řídicí orgán se vyhláška (po vzoru CRD) zaměřuje na strategické vedení a operativní řízení, manažerskou kontrolu a organizační zabezpečení výkonu činnosti povinné osoby. Určuje řadu konkrétních působností řídicího orgánu, například odpovědnost za realizaci schválených strategií, schvalování limitů při řízení rizik a obezřetnostních rezerv a přírůžek, např. kapitálových rezerv (*capital buffers*), likviditních obezřetnostních rezerv (*liquidity buffers*), soulad výkonu činnosti s právními předpisy, kvalitu informací a vnitřní i vnější komunikaci povinné osoby při výkonu činností, včetně uveřejňování informací povinnou osobou a poskytování informací České národní bance nebo jinému příslušnému orgánu dohledu.

Ustanovení týkající se řídicího orgánu stanoví tomuto orgánu rovněž některé explicitní povinnosti v oblasti zabezpečování personálních předpokladů pro výkon činností povinné osoby, například vyčlenění adekvátních kapacit pro klíčové činnosti typu řízení rizik, řízení kapitálu a likvidity, využívání interních modelů a externích ratingů. Je stanovena povinnost, aby činnosti vykonávaly osoby, které jsou patřičně odborně způsobilé, zkušené a důvěryhodné.

V souladu s evropskou předlohou jsou řídicímu orgánu stanoveny i povinnosti v oblasti řádného vedení účetnictví a jeho integrity a spolehlivosti systému vnitřních finančních kontrol a dalších vnitřních kontrolních mechanismů. Vzhledem ke specifické povaze podnikání na finančním trhu jsou řídicímu orgánu stanoveny i povinnosti, pokud jde o plynulost výkonu činnosti, zejména poskytování služeb, a zajištění trvalosti fungování povinné osoby na finančním trhu (*going concern principle*). Řídicímu orgánu jsou rovněž upřesněny povinnosti při vyhodnocování funkčnosti a efektivnosti řídicího a kontrolního systému a je stanovena minimální periodičita tohoto ověřování, a to vždy alespoň jednou ročně.

Také požadavky vyhlášky na vrcholnou řídicí a kontrolní funkci (funkce) povinné osoby (vedoucí orgán) je možné i nutné uplatňovat přiměřeně okolnostem specifikovaným v § 9 vyhlášky. To může v praxi vést k objektivně limitované působnosti některých specifických působností řídicího nebo kontrolního orgánu vlivem skutečně vykonávaným činností a dalších skutečností. V praxi se může jednat např. o specifický charakter modelu podnikání investičního zprostředkovatele a v důsledku toho i relativně nižší nároky na zajištění řádného a uceleného organizačního zabezpečení obezřetné správy a řízení kapitálu (finančních zdrojů zabezpečujících řádný výkon povolených činností

povinné osoby), likvidity (schopnosti dostát svým závazkům v době jejich splatnosti) či jiných finančních aspektů a rizik výkonu činnosti investičního zprostředkovatele, v porovnání s dalšími typy povinných osob, například úvěrovými institucemi. V jednotlivých případech může být důsledkem plnění zásady přiměřenosti i plná neutralizace dílčího kritéria stanoveného vyhláškou, například pokud povinná osoba neuplatňuje žádné interní modely, pokud ve své činnosti nevyužívá externí ratingy, pokud není povinna zřídit funkci vnitřního auditu, atp.

Na podporu výkonu svých činností může řídicí orgán případně zřizovat výkonné (*operational*) výbory a delegovat na ně některé ze svých činností, například při posuzování a schvalování nových produktů. Konečná odpovědnost řídicího orgánu tím však není dotčena.

K § 20 až 22

Speciální pozornost je věnována povinnosti zajistit rozpoznávání a řízení možných střetů zájmů, včetně možných střetů zájmů v rámci skupiny a při případném využívání outsourcingu.

Povinná osoba musí oddělit výkon činností a funkcí, které jsou vzájemně neslučitelné, a podrobovat oblast rozpoznávání a řízení střetů zájmů i nezávislému vnitřnímu prověřování. Samostatná pozornost je věnována zejména zamezování střetům zájmů mezi činnostmi generujícími klíčová rizika a řízením daných rizik, v oblasti informačního a komunikačního systému povinné osoby, a rovněž nezávislosti výkonu vnitřního auditu.

Ustanovení se dále týkají kvality organizačního uspořádání povinné osoby, a rovněž v rámci skupiny, jejímž je povinná osoba členem, pokud je to relevantní. Instituce je zejména povinna stanovit jasně a uceleně pracovní náplně jednotlivých útvarů a osob tak, aby zajišťovaly plnění stanovených cílů a povinností v rámci výkonu činností povinné osoby.

Součástí požadavků na organizaci výkonu činnosti povinné osoby je rovněž povinnost patřičně nastavit hlavní toky informací povinné osoby, včetně informování orgánů a výborů povinné osoby, pokud jsou zřízeny, a jejich členů.

K § 23 až 26

Zvláštní pozornost je vyhláškou věnována prostřednictvím těchto ustanovení oblasti informací a komunikace povinné osoby. Požadavky jsou stanoveny v členění na

- a) oblast vnitřních informací a komunikace včetně řízení přístupů k informacím,
- b) informace poskytované klientům, například povinné informování o rizicích spojených s úvěrem poskytnutým klientovi v cizí měně, stanovené na základě Doporučení Evropské rady pro systémová rizika ze dne 22. prosince 2011 (ESRB/2011/3) v § 25, a informace uveřejňované povinnou osobou obecně, resp. na jejich kvalitu v § 24 (konkrétní informační povinnosti toto ustanovení vyhlášky povinné osobě nestanoví), a
- c) informace poskytované příslušným orgánům dohledu, včetně požadavků na související kontrolní mechanismy a rekonstruovatelnost informací.

Je stanoveno, že povinná osoba uchovává data týkající se dodržování limitů a dalších pravidel stanovených příslušnými právními předpisy alespoň po dobu pěti let, ledaže právní předpis stanoví v konkrétním případě jinak.

Ustanovení určují některé konkrétní informace nebo kategorie informací, zejména z oblasti kapitálu, vnitřní kontroly a řízení rizik včetně rizika likvidity, které musí být v povinné osobě vždy k dispozici, případně včetně určení povinných příjemců těchto informací. Těmito příjemci jsou zejména řídicí a kontrolní orgán a jejich členové a osoby ve vrcholném vedení, jimiž se pro účely vyhlášky rozumí každá osoba, která zastává v povinné osobě výkonnou řídicí funkci, odpovídá za každodenní řízení výkonu činností povinné osoby a je přímo podřízená vedoucímu orgánu povinné

osoby s tím, že osobou ve vrcholném vedení je také člen vedoucího orgánu, pokud současně zastává v povinné osobě výkonnou řídicí funkci.

K § 27 až 45

V souladu s dosavadní právní úpravou se v těchto ustanoveních stanoví povinné osobě požadavky na řízení rizik, v členění na:

- a) obecně platné požadavky na systém a procesy řízení rizik (§ 27 až 33) a
- b) vybrané požadavky na řízení některých konkrétních rizik spojených s činností povinné osoby (§ 34 až 45).

Základními požadavky na řízení rizik zůstává přijetí a uplatňování strategie řízení rizik a z ní vyplývajících postupů a limitů povinnou osobou. Po vzoru CRD se nově stanoví explicitní povinnost zavést funkci řízení rizik, která má patřičně nezávislé postavení a odpovídá za celkové řízení rizik i se zohledněním jejich vzájemných vazeb a souvislostí (*holistic approach*), včetně svodné výkonné odpovědnosti za identifikaci, měření, řízení a odpovídající informování o všech významných rizicích. Explicitně se stanoví povinnost zajistit soustavný a účinný výkon funkce řízení rizik. Organizační začlenění funkce řízení rizik musí být nastaveno tak, aby se aktivně podílela na tvorbě strategie řízení rizik povinné osoby a na všech významných rozhodnutích v této oblasti.

Požadavky na systém řízení rizik povinné osoby dále určují některé nutné součásti strategie řízení rizik, mezi které patří definování rizik podstupovaných povinnou osobou, určení míry rizika přijatelné pro povinnou osobu, tzv. akceptované míry rizika, zásady a metody řízení jednotlivých rizik a také zásady pro sestavování pohotovostních plánů, kterými se rozumí plány pro mimořádné situace, včetně případné krize likvidity a včetně pohotovostních plánů pro případné mimořádné situace při využívání outsourcingu.

Ustanovení týkající se řízení rizik stanoví povinnost vždy řídit riziko úvěrové, tržní, operační, likvidity, koncentrace a nadměrné páky (*leverage*), přičemž riziko nadměrné páky je vymezeno v CRR. Dále je povinná osoba povinna řídit všechna další významná rizika, kterým je nebo by mohla být vystavena, například riziko reputační, riziko strategické a riziko spojené s účastí v určité skupině, zejména riziko významných operací uvnitř skupiny, a také řídit celkově podstupované riziko.

Součástí požadavků na řízení rizik je povinnost udržovat přiměřené kapitálové nebo jiné vhodné krytí rizik, kterým povinná osoba je nebo by mohla být vystavena, zejména zajistit, aby strategie a postupy pro řízení rizik a strategie a postupy pro zajišťování jejich krytí byly ucelené a propojené. Dále musí povinná osoba důsledně zohledňovat faktory, které by mohly vést k podhodnocení nebo jinému nežádoucímu zkreslení míry podstupovaných rizik, mezi které patří například případné neobežřetné vlastní odhady, nedostatečné zohledňování výsledků stresových testů, nedostatečné přihlídnutí k vlivům využívání derivátů, nepřiměřené zohledňování účinků zajištění a dalších technik snižování rizika a v neposlední řadě vlivy tvorby opravných položek.

Klíčovou povinností je včas přijmout vhodná a účinná opatření, pokud některé podstupované riziko nebo celková míra podstupovaných rizik, i po zohlednění případných pozitivních nebo jiných účinků mechanismů vnitřní kontroly na rizikový profil povinné osoby, nejsou patřičně kryty kapitálem nebo jiným vhodným způsobem.

Ustanovení, kterými se stanoví podrobnější požadavky na řízení vybraných rizik (§ 34 až 45), zejména odrážejí konkrétní požadavky CRD na řízení vybraných rizik, a týkají se konkrétně

- a) rizika nových produktů, činností nebo systémů,
- b) rizika úvěrového,

- c) zbytkového rizika spojeného s používáním uznatelných technik snižování úvěrového rizika,
- d) rizika sekuritizace,
- e) tržního rizika,
- f) operačního rizika,
- g) rizika likvidity, včetně požadavků na udržování likviditní rezervy (*liquidity buffer*),
- h) rizika koncentrace,
- i) rizika nadměrné páky a
- j) rizika spojeného se správou zajištění a se zatížením aktiv (*asset encumbrance*).

Jedná se v zásadě o zohlednění požadavků CRD na řízení těchto rizik, s dílčími doplňky vyvolanými potřebami dohledové praxe a podpořenými uznávanými standardy a doporučeními pro řízení daných rizik, včetně doporučení evropských orgánů dohledu (ESAs) a Evropské rady pro systémová rizika (ESRB). K významnějšímu rozšíření oproti již platné úpravě dochází zejména u kvalitativních požadavků na riziko úvěrové, riziko sekuritizace, tržní riziko a riziko likvidity. Dále se jedná o zavedení zcela nových požadavků na řízení rizika nadměrné páky a na řízení rizika spojeného se zatížením aktiv určitými závazky, zejména v důsledku jejich využívání jako zajištění.

Nové požadavky na řízení některých rizik, zohledňující CRD, reagují zejména na výsledky analýz příčin finanční krize a mají za cíl pokrýt regulací dostatečně nepokryté oblasti řízení rizik, například posílením požadavků zamezujících narušení likvidity instituce v důsledku nevhodné struktury nebo objemu jejích aktiv, závazků a podrozvahových položek nebo právních nebo operačních překážek při případném převodu nebo prodeji aktiv.

K § 46 až 51

Ustanovení se týkají systému vnitřní kontroly a zahrnují

- a) obecně platné požadavky na systém, mechanismy a postupy pro vnitřní kontrolu (§ 46 až 47) a
- b) vybrané požadavky na konkrétní vnitřní kontrolní funkce, mechanismy a postupy povinné osoby (§ 48 až 51).

Obecně platné požadavky na systém, mechanismy a postupy pro kontrolní činnosti povinné osoby v zásadě přebírají platnou právní úpravu, když vymezují kontrolní činnosti jako součást běžné, zpravidla každodenní činnosti povinné osoby, která zahrnuje především kontroly výkonu činnosti podřízených pracovníků jejich nadřízenými, resp. kontroly po linii řízení, vhodné kontrolní mechanismy pro jednotlivé procesy a specifickou kontrolu fyzickou, která zahrnuje například pravidelné inventury majetku. Nově se stanoví jako povinná součást systému vnitřní kontroly tzv. whistleblowing, tj. interní mechanismus povinné osoby umožňující chráněné podávání hlášení pracovníků o porušení nebo hrozícím porušení určených předpisů.

Je stanoveno, že vnitřní kontrola se v povinné osobě týká všech jejích řídicích a organizačních úrovní. Explicitně se stanoví povinnost zajistit výkon funkce compliance a funkce vnitřního auditu soustavně a účinně, a některé další povinné součásti systému vnitřní kontroly. Těmi jsou vnitřní mechanismy whistleblowingu a rovněž vyhodnocování funkčnosti a efektivnosti řídicího a kontrolního systému celkově i jeho součástí.

Ustanovení, kterými se stanoví podrobnější požadavky na konkrétní vnitřní kontrolní funkce, mechanismy a postupy povinné osoby (§ 48 až 51), byla v zásadě rovněž převzata z platné právní úpravy.

Úprava compliance, neboli zajišťování a kontrola kvality vnitřní předpisové základny povinné osoby a zajišťování a kontrola souladu výkonu činností povinné osoby s relevantními předpisy, byla do vyhlášky převzata ze stávající právní úpravy. To platí i pro povinnost zajistit, aby činnost

compliance pokrývala uceleně a propojeně veškeré činnosti povinné osoby.

K dílčím zpřesněním dochází u požadavků specifikujících výkon vnitřního auditu, a to tak, aby úprava byla v souladu s vývojem uznávaných postupů praxe, například posílením zaměření vnitřního auditu na případná zranitelná místa v činnosti povinné osoby (*risk-based auditing*). V návaznosti na explicitní rozšíření obezřetnostních požadavků na řídicí a kontrolní systémy povinných osob a jejich součástí o některé další věcné oblasti byl obdobně rozšířen okruh oblastí, na které se výkon vnitřního auditu přednostně zaměřuje, například o tzv. interní přístupy, kterými se rozumí přístupy používané povinnou osobou pro určování kapitálových požadavků k úvěrovému, tržnímu a operačnímu riziku (IRB, IMA, AMA) a rovněž na interní modely využívané povinnou osobou obecně.

V důsledku transpozice CRD jsou doplněny podrobnější požadavky týkající se tzv. whistleblowingu, například zajištění spolehlivosti a dostupnosti mechanismu pro všechny pracovníky a patřičné vyřizování hlášení pracovníků, jejich vyhodnocování a přijímání opatření k odstranění případných, takto zjištěných, nedostatků.

Podrobnější pravidla pro vyhodnocování funkčnosti a efektivnosti řídicího a kontrolního systému (§ 51) uzavírají část druhou hlavu I vyhlášky, resp. podrobnější prováděcí požadavky vyhlášky na řídicí a kontrolní systémy institucí. Úprava vnitřní kontroly funkčnosti a efektivnosti řídicího a kontrolního systému je kontinuální, bez věcných změn oproti stávající právní úpravě. Stanoví se, že systém vyhodnocování funkčnosti a efektivnosti, resp. systém odhalování a ohlašování nedostatků řídicího a kontrolního systému, pokrývá veškeré řídicí a organizační úrovně a činnosti povinné osoby, a to uceleně a propojeně. Systém musí být nastaven také tak, aby umožňoval ohlašování zjištěných nedostatků patřičné úrovni řízení, včetně případného oznamování orgánům nebo výborům povinné osoby, jejich včasnou nápravu a následné ověřování účinnosti přijatých opatření.

K části druhé hlavě II (§ 52 a 53)

Tato část a hlava vyhlášky se týká zprávy o ověření řídicího a kontrolního systému, nebo některé z jeho částí auditorem, prováděného na základě a v mezích zákona o bankách a zákona o spořitelních a úvěrních družstvech. Požadavky vyhlášky na zprávu se uplatní v souladu s rozsahem působnosti požadavků zákonů na ověřování řídicích a kontrolních systémů institucí auditorem, tj. pouze vůči bankám a spořitelním a úvěrním družstvům. Jedná se o úpravu, která byla do nové vyhlášky převzata ze stávající regulace bez jakékoli věcné změny. Provedené formální úpravy jsou nevýznamného rozsahu a jedná se výhradně o aktualizaci některých pojmů tak, aby byly v souladu s jinými ustanoveními vyhlášky nebo jiné legislativně technické úpravy, které nemají věcný dopad.

Ustanovení upřesňují strukturu zprávy o ověření řídicího a kontrolního systému nebo jeho specifikované části auditorem, na základě zákonného vymezení daného ověřování. Případné komentáře povinné osoby ke zprávě auditora může povinná osoba předat ve stanoveném termínu České národní bance společně se zprávou auditora. Česká národní banka může v případě potřeby vyžadovat vysvětlení k předložené zprávě a ke komentářům povinné osoby s tím, že pokud si vyžádá ústní vysvětlení od auditora, vyzve současně povinnou osobu, aby udělila auditorovi souhlas k tomuto projednání a umožní povinné osobě účastnit se projednání.

Povinné osobě se stanoví povinnost sdělit České národní bance neprodleně případné významné skutečnosti zjištěné po předložení zprávy, pokud mají k obsahu předané zprávy podstatný vztah.

Tato ustanovení včetně odůvodnění se věcně shodují s § 52 a 53 vyhlášky č. 23/2014 Sb. a jejich odůvodněním.

K § 54 až 57

Zvláštní pozornost je vyhláškou věnována oblasti kapitálové vybavenosti, tj. složení a výši kapitálu, celkovému objemu rizikové expozice a kapitálovým požadavkům, poboček bank z jiných než členských států. Výchozím bodem je v této souvislosti skutečnost, že podle českého práva jsou pobočky zahraničních bank účetními jednotkami, ale přitom nemají právní osobnost (nejsou subjekty právních vztahů), na rozdíl od ovládaných osob/bank. Uvedené se projevuje především tak, že pobočka neemituje akcie, a proto také nemůže vytvářet základní kapitál. V zákoně je tato skutečnost ošetřena tak, že je vyžadováno, aby zahraniční banka poskytla své pobočce finanční zdroje (dotační kapitál) alespoň ve výši odpovídající minimálnímu základnímu kapitálu tuzemské banky, tj. 500 mil. Kč. Dotační kapitál musí splňovat kvalitativní požadavky stanovené pro kapitál v CRR. S ohledem na absenci právní osobnosti pobočky mohou tyto požadavky splnit jen některé položky zahrnované do kmenového kapitálu tier 1 a nástroje zahrnované do vedlejšího kapitálu tier 1 (hybridní kapitálové nástroje). Z hlediska formy dotačního kapitálu přichází v úvahu zdroje získané zahraniční bankou přijetím vkladů, úvěrů nebo emisí cenných papírů. Z důvodu posílení právní jistoty potenciálních věřitelů pobočky je však nezbytné, aby byl získaný dotační kapitál zachycen v rozvaze pobočky. Na počátku činnosti pobočky bude kapitál tvořen pouze hybridními kapitálovými nástroji. Později může být dotační kapitál nahrazován jinými položkami kapitálu, např. nerozdělným ziskem z předchozích období nebo rezervními nebo rizikovými fondy, pokud jsou tyto položky vykazovány v rozvaze příslušné pobočky.

Z důvodu specifického právního statusu pobočky se stanovují požadavky na minimální výši kapitálových poměrů, které je pobočka povinna dodržovat, jen na úrovni kapitálu tier 1 a celkového kapitálu.

Tato ustanovení včetně odůvodnění se věcně shodují s § 54 až 57 vyhlášky č. 23/2014 Sb. a jejich odůvodněním.

K § 58 až 62

Řízení o udělení souhlasu s používáním některého z interních přístupů pro výpočet kapitálového požadavku nebo se změnou používaného přístupu probíhá v rámci standardního správního řízení, které se zahajuje na návrh pobočky banky z jiného než členského státu a je zakončeno vydáním rozhodnutí správního orgánu. Žádosti o souhlas, mající obecné i zvláštní náležitosti v souladu s touto vyhláškou, předkládá pobočka v jednom vyhotovení, jednotlivě pro každý interní přístup pro výpočet kapitálového požadavku.

V případě, že pobočka žádá o souhlas s používáním dvou a více interních přístupů současně, a pokud se pro schválení těchto přístupů vyžaduje předložení stejných dokladů a dokumentů, předkládá je pouze jednou, s tím, že v žádosti o souhlas uvede, ke které žádosti a kdy byly již předloženy.

Pokud pobočka již dříve předložila doklady a dokumenty vyžadované k žádosti o souhlas nebo jejich část, předkládá s žádostí pouze ty podklady, u kterých došlo ke změně oproti předchozímu stavu, přičemž dříve předané a nadále platné doklady a dokumenty označí v žádosti. K žádosti poté pobočka přiloží prohlášení, ve kterém uvede, že tyto doklady a dokumenty zůstávají beze změny. Podklady, které pobočka nemá v elektronické podobě, předkládá v listinné podobě. Pro vyjádření dat v peněžních jednotkách pobočka předem dohodne s Českou národní bankou použitou měnu.

Tato ustanovení včetně odůvodnění se věcně shodují s § 58 až 62 vyhlášky č. 23/2014 Sb. a jejich odůvodněním.

K části třetí hlavě II

Tato ustanovení upravují kapitálové rezervy v rámci transpozice příslušných ustanovení CRD (články 128 a následující) a navazují na příslušná ustanovení zákona. Z důvodu přehlednosti byla některá transponovaná ustanovení upřesněna formou matematických vzorců.

K § 63

Ustanovení stanoví způsob výpočtu proticyklické kapitálové rezervy (*countercyclical capital buffer*) specifické pro danou instituci, kterou se rozumí sazba proticyklické kapitálové rezervy specifická pro danou instituci násobená celkovým objemem rizikové expozice povinné osoby. Sazba proticyklické kapitálové rezervy se vypočte jako vážený průměr národních sazeb proticyklických kapitálových rezerv, kde vahou jsou tzv. rozhodné úvěrové expozice umístěné v jednotlivých státech, tj. soukromé úvěrové expozice (nepatří do nich např. expozice vůči centrálním vládám a centrálním bankám). Pro expozice umístěné v České republice povinná osoba použije sazbu proticyklické kapitálové rezervy vyhlášenou Českou národní bankou, pro expozice v jiných členských státech nebo v jiných než členských státech použije sazby vyhlášené příslušnými orgány těchto států, s výjimkou situace, kdy Česká národní banka tuto sazbu neuznala, resp. nastavila jinou výši sazby.

K § 64

V tomto ustanovení se stanovuje způsob výpočtu kapitálové rezervy ke krytí systémového rizika (*systemic risk buffer*) jakožto sazba této rezervy stanovená Českou národní bankou (pro danou povinnou osobu, resp. vymezenou skupinu osob) násobená celkovým objemem rizikové expozice. Tento základní případ však může být modifikován, protože Česká národní banka jednak může podle zákona vztáhnout kapitálovou rezervu ke krytí systémového rizika jen na domácí expozice, případně i na expozice umístěné v ostatních členských státech nebo expozice v jiných než členských státech, jednak může uznat pro expozice umístěné v jiných členských státech sazbu kapitálové rezervy ke krytí systémového rizika stanovenou příslušnými orgány těchto členských států, namísto sazby stanovené Českou národní bankou. Ustanovení obsahuje matematické vyjádření objasňující oba případy výpočtu. Protože CRD neobsahuje u kapitálové rezervy ke krytí systémového rizika žádný způsob, jak určit geografické zařazení expozic, zpracovatel zvolil stejný princip jako u proticyklické kapitálové rezervy, tj. postup podle přímo účinného předpisu upravujícího geografické zařazení expozice. V případech, kde nelze expozice přesně geograficky určit, je povinná osoba považuje za expozice domácí.

K § 65

Ustanovení obsahuje způsob výpočtu bezpečnostní kapitálové rezervy, který je dán násobkem pevné sazby této rezervy a celkového objemu rizikové expozice.

K § 66

V tomto ustanovení je vymezen způsob výpočtu kapitálové rezervy pro systémově významnou instituci jakožto sazba této rezervy násobená celkovým objemem rizikové expozice. Zároveň jsou zde obsažena pravidla pro kombinaci kapitálové rezervy pro systémově významnou instituci a kapitálové rezervy ke krytí systémového rizika. Pokud se kapitálová rezerva ke krytí systémového rizika uplatňuje jen na domácí expozice, pak se přičítá k té vyšší z kapitálových rezerv pro systémově významnou instituci (globální nebo jinou). Pokud se kapitálová rezerva ke krytí systémového rizika uplatňuje i na zahraniční expozice, uplatní se pouze ta nejvyšší z kapitálových rezerv.

V tomto ustanovení je také transponováno pravidlo, že požadavek na kombinovanou kapitálovou rezervu, předepsaný dané instituci na individuálním základě, nelze kompenzovat držením kapitálové rezervy na vyšší úrovni konsolidace.

K § 67

Veškeré pro instituci relevantní kapitálové rezervy tvoří dohromady tzv. kombinovanou kapitálovou rezervu, jejíž definice bude obsažena v zákoně. Toto ustanovení vymezuje, v jakém pořadí jsou složky kombinované kapitálové rezervy naplňovány. To může sloužit při celkovém posouzení, zda instituce kapitálovou rezervu plní zcela, zčásti či nikoliv. Pokud plní jen z části, lze určit, které složky kombinované kapitálové rezervy jsou naplněny a které nikoliv.

Dále se v tomto ustanovení upřesňují pravidla pro omezení na rozdělení kmenového kapitálu tier 1, pokud instituce kombinovanou kapitálovou rezervu neplní, tj. neplní zcela nebo plní jen zčásti.

K § 68

V případě, kdy instituce neplní kombinovanou kapitálovou rezervu, je povinna vypočítat nejvyšší částku k možnému rozdělení. Jsou stanoveny určité intervaly pro míru neplnění kombinované kapitálové rezervy; čím větší je míra neplnění, tím větší podíl kmenového kapitálu tier 1 nelze rozdělit.

K § 69

Stanovuje se seznam informací, které musí instituce, která kombinovanou kapitálovou rezervu neplní, poskytnout předem České národní bance, pokud chce provést výplatu částky k možnému rozdělení nebo provést některé další definované úkony.

K § 70

Ustanovení specifikuje obsah plánu na obnovení kapitálu, který instituce předkládá, pokud nenaplňuje kombinovanou kapitálovou rezervu.

K § 71

Nabývání kvalifikovaných účastí pobočky banky z jiného než členského státu se řídí postupem stanoveným v nařízení. Česká národní banka určí, zda je pobočka banky z jiného než členského státu oprávněna překračovat limity stanovené v nařízení za předpokladu, že pro překročení těchto limitů bude uplatněna riziková váha 1 250 %, anebo zda limity nemohou být překročeny. Do ustanovení je zapracován zákaz překračovat stanovené limity. Pro kvalifikované účasti mimo finanční sektor pobočky banky z jiného než členského státu stanovuje vyhláška podmínky a vymezuje k tomu použitelný kapitál.

Toto ustanovení včetně odůvodnění se věcně shoduje s § 63 vyhlášky č. 23/2014 Sb. a jeho odůvodněním.

K § 72 a 73

Vyhláška stanoví pravidla pro velké expozice pro pobočky banky z jiného než členského státu obdobně jako pro povinné osoby, včetně vynětí vybraných expozic z limitů pro velké expozice.

Tato ustanovení včetně odůvodnění se věcně shodují s § 64 a 65 vyhlášky č. 23/2014 Sb. a jejich odůvodněním.

K § 74

Vyhláška stanoví pravidla pro převod rizik pobočky banky z jiného než členského státu odkazem obdobně, jako je tomu v případě povinné osoby. Ustanovení k tomu využívá odkazu na CRR, čímž je zajištěn soulad mezi přístupem k povinné osobě a k pobočce banky z jiného než členského státu.

Toto ustanovení včetně odůvodnění se věcně shoduje s § 66 vyhlášky č. 23/2014 Sb. a jeho odůvodněním.

K části čtvrté hlavám II až IV (§ 75 až 92)

Ustanovení v části čtvrté obsahují právní úpravu k pravidlům pro omezení rizik. Podstatou pravidel pro nabývání některých druhů aktiv a financování nabytí některých druhů aktiv je zejména omezit případy poskytnutí úvěrů na nákupy vlastních akcií nebo akcií osob, které jsou s věřitelem propojeny. Podle těchto pravidel nelze také nabývat podíly nebo podřízené pohledávky na osobách majících kvalifikovanou účast na povinné osobě; výjimkou jsou případy, kdy je povinná osoba tvůrcem trhu.

Pravidla pro posuzování aktiv souvisejí s řízením úvěrového rizika a doplňují požadavky na kapitál, které neposkytují hlubší pohled na kvalitu aktiv v selhání. Vztahují se jen na pohledávky z finančních činností, k nimž patří zejména úvěrové pohledávky, pohledávky ze záruk, akreditivů a platebního styku. V maximální možné míře jsou použity shodné základní principy jako při stanovení kapitálových požadavků k úvěrovému riziku, zejména je shodně vymezeno selhání a shodně se přistupuje k jeho sledování na úrovni dlužníka či na úrovni transakce. Shodně s pravidly pro stanovení kapitálového poměru se nezohledňuje zajištění při vyhodnocení, zda je pohledávka v selhání či nikoliv.

Kapitálovým nástrojem je myšlen zejména podíl ve smyslu zákona o obchodních korporacích. Kapitálový nástroj má nejčastěji formu účastnického cenného papíru.

Tato ustanovení včetně odůvodnění se věcně shodují s § 67 až 84 vyhlášky č. 23/2014 Sb. a jejich odůvodněním.

K § 75

Vyhláška stanoví některá zvláštní pravidla pro nabývání některých druhů aktiv povinnými osobami. Povinná osoba nesmí nabývat podíl nebo podřízenou pohledávku na osobě mající kvalifikovanou účast na povinné osobě. Kapitálový nástroj vydaný osobou mající kvalifikovanou účast na povinné osobě může povinná osoba nabýt pouze při splnění podmínek stanovených v ustanovení. Věcná podstata pravidel pro nabývání některých druhů aktiv odpovídá dosud uplatňované regulaci, neboť je převzata z vyhlášky č. 23/2014 Sb.

K § 76

Ustanovení obsahuje některá zvláštní pravidla pro nabývání některých druhů aktiv pobočkou banky z jiného než členského státu. Je stanoven obdobný přístup jako v případě nabývání některých druhů aktiv povinnou osobou.

Pobočka banky z jiného než členského státu nesmí nabýt podíl nebo podřízenou pohledávku na osobě mající na zahraniční osobě, jejíž je pobočkou, kvalifikovanou účast. Kapitálové nástroje osoby mající na zahraniční osobě, jejíž je pobočkou, kvalifikovanou účast, může pobočka banky nabýt pouze při splnění podmínek stanovených vyhláškou.

K § 77

Ustanovení obsahuje některá zvláštní pravidla pro financování nabytí některých druhů aktiv povinnými osobami. Povinná osoba nesmí poskytovat úvěry ani vystavovat zajišťovací nebo platební nástroje, které byly vydány určitými osobami nebo které mají sloužit k financování vybraných aktiv. Věcná podstata pravidel pro nabývání některých druhů aktiv odpovídá dosud uplatňované regulaci, neboť je převzata z vyhlášky č. 23/2014 Sb.

K § 78

Vyhláška stanoví některá zvláštní pravidla pro financování nabytí některých druhů aktiv pobočkou banky z jiného než členského státu. Pobočka banky z jiného než členského státu nesmí poskytovat úvěry ani vystavovat zajišťovací nebo platební nástroje, které byly vydány určitými osobami, nebo

kteře mají sloužit k financování vybraných aktiv. Je stanoven obdobný přístup jako v případě pravidel pro financování nabytí některých druhů aktiv povinnou osobou.

K § 79

Pravidla pro posuzování aktiv jsou oproti znění ve vyhlášce č. 123/2007 Sb. jen mírně formulačně upravena v návaznosti na terminologii CRR. Pravidla se nevztahují na expozice zařazené do obchodního portfolia. Uplatňují se tak jako dosud jen na vybrané expozice zařazené do investičního portfolia představované pohledávkami z finančních činností, které povinná osoba kategorizuje. Typy jednotlivých pohledávek z finančních činností jsou uvedeny ve vyhlášce.

Kategorizace vybraných expozic investičního portfolia se nevztahuje také na pohledávky z držení cenných papírů, pohledávky z derivátů a pohledávky z jiných než finančních činností, zejména pohledávky z pracovně-právních a obdobných vztahů, poskytnuté provozní zálohy nebo zálohy na pořízení hmotného a nehmotného majetku, pohledávky z prodeje zásob, hmotného a nehmotného majetku.

Lhůty podle odstavce 1 se počítají v kalendářních dnech.

K § 80

Jednotlivé pohledávky z finančních činností povinná osoba zařadí do jedné ze základních kategorií, a to kategorie pohledávek bez selhání dlužníka, anebo do kategorie pohledávek se selháním dlužníka. Stejně jako ve vyhlášce č. 23/2014 Sb. se pro účely posouzení, zdali došlo k selhání dlužníka, použije příslušné ustanovení nařízení.

K § 81 až 83

Ustanovení upravuje zařazování pohledávek bez selhání do podkategorie standardní pohledávky, anebo do podkategorie sledované pohledávky. Jednotlivé pohledávky se selháním dlužníka povinná osoba zařadí do podkategorií – podkategorie nestandardní pohledávky, podkategorie pochybné pohledávky, anebo podkategorie ztrátové pohledávky. Je zachována kontinuita dosavadního přístupu, neboť pohledávky se selháním dlužníka se považují za ohrožené pohledávky.

Pro zařazování jednotlivých typů pohledávek do kategorií a podkategorií vyhláška stanoví zvláštní kritéria. Jednotlivé podkategorie pohledávek vyhláška přesně vymezuje. Splňuje-li pohledávka současně kritéria pro zařazení do více podkategorií, povinná osoba ji zařazuje do nejhorší z těchto podkategorií, s výjimkou pohledávek v kategorii retailových expozic, u nichž sleduje selhání dlužníka na úrovni transakcí. Správnost zařazení pohledávek do kategorií a podkategorií povinná osoba alespoň jednou za čtvrtletí prověřuje a podle zjištění provádí změny.

K § 84

Ustanovení obsahuje požadavek na posuzování, zda došlo ke snížení účetní hodnoty jednotlivých pohledávek nebo portfolia pohledávek s obdobnými charakteristikami vzhledem k úvěrovému riziku. Tak jako vyhláška č. 23/2014 Sb., tak i toto ustanovení umožňuje použít individuální nebo portfoliový přístup; přičemž podmínky pro jejich použití jsou stanoveny.

K § 85

V případě, že dojde ke znehodnocení pohledávky nebo portfolia stejnorodých pohledávek, povinná osoba provede úpravu ocenění s tím, že její dostatečnost a odůvodněnost musí povinná osoba prokázat. Tak jako vyhláška č. 23/2014 Sb., tak i ustanovení obsahuje požadavek na posuzování dostatečnosti a odůvodněnosti vytvořených opravných položek k pohledávkám a úpravu jejich výše alespoň ve čtvrtletní periodicitě.

K § 86

Ztrátu ze znehodnocení povinná osoba stanovuje pomocí metod stanovených vyhláškou, které vycházejí z účetnictví. Je požadováno použití stejné metody jako pro účely vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky.

K § 87

V případě, že povinná osoba používá diskontování očekávaných budoucích peněžních toků, stanoví ztrátu ze znehodnocení pohledávky jako rozdíl mezi účetní hodnotou pohledávky a současnou hodnotou očekávaných budoucích peněžních toků z pohledávky diskontovaných původní efektivní úrokovou mírou (efektivní úrokovou mírou zjištěnou v okamžiku vzniku pohledávky).

K § 88

Ustanovení obsahuje postup pro případ, že povinná osoba používá koeficienty. Podle ustanovení povinná osoba stanoví ztrátu ze znehodnocení pohledávky tak, že rozdíl mezi jistinou pohledávky zvýšenou o naběhlé příslušenství a povinnou osobou zohledněným zajištěním dané pohledávky násobí za podmínek uvedených ve vyhlášce stanoveným koeficientem.

Zvláštní postup podle vyhlášky povinná osoba uplatňuje, stanovuje-li ztrátu ze snížení účetní hodnoty pohledávky, zejména pohledávky nabyté za úplatu, která je oceněná k okamžiku uskutečnění účetního případu pořizovací cenou.

K § 89

Ustanovení obsahuje podmínky pro posuzování portfolií jednotlivě nevýznamných pohledávek prostřednictvím statistických modelů. Skutečné ztráty spojené s portfoliem jednotlivě nevýznamných pohledávek povinná osoba monitoruje a testuje správnost odhadu ztrát na základě nových údajů o skutečných selháních dlužníků v portfoliu ve vhodné časové periodě v závislosti na frekvenci splátek, přičemž bere v úvahu i informace o jednotlivě nevýznamných pohledávkách, které vyřadila z portfolia jednotlivě nevýznamných pohledávek, protože měla dostatek informací pro posouzení znehodnocení. Vhodnost statistického modelu a správnost nastavení jeho parametrů je předmětem pravidelného ověřování. Opravné položky k portfoliím jednotlivě nevýznamných pohledávek se tvoří ve výši statistického odhadu ztrát z těchto portfolií vypočtených s použitím statistických modelů, pokud povinná osoba v této výši pohledávky neodepíše.

K § 90

Alespoň jednou za čtvrtletí povinná osoba posuzuje dostatečnost a odůvodněnost rezerv, které se v souladu s účetními metodami tvoří k podrozvahovým položkám, a upravuje jejich výši, přičemž musí být schopna prokázat dostatečnost a odůvodněnost těchto rezerv.

K § 91

Pro pobočku banky z jiného než členského státu jsou stanovena pravidla pro posuzování aktiv obdobně jako pro povinné osoby.

K § 92

Standardy likvidity pobočky banky z jiného než členského státu jsou stanoveny obdobně jako v případě povinné osoby, a to odkazem na příslušné články nařízení.

K části páté (§ 93 až 103)

Posílení transparentnosti je nedílnou součástí konceptu Basel III. V případě povinných osob ve skupinách se aplikuje plný rozsah pilíře 3 na úrovni evropských ovládajících bank nebo evropských ovládajících obchodníků s cennými papíry.

Část pátá podrobněji specifikuje obsah údajů k uveřejnění, jakož i formu, způsob, strukturu, periodicitu a lhůty uveřejňování údajů. Větší množství uveřejňovaných informací a charakter těchto informací má za cíl zvýšit transparentnost trhu a prohloubit tržní disciplínu, a tím účastníkům trhu umožnit získání lepšího přehledu například o rizikovém profilu a adekvátnosti kapitálové vybavenosti regulovaných subjektů a umožnit tak efektivnější fungování trhu. Uveřejňování informací by mělo být prostřednictvím internetu ve čtvrtletní nebo roční periodicitě.

Tato ustanovení včetně odůvodnění, s výjimkou § 93, se věcně shodují s § 85 až 95 vyhlášky č. 23/2014 Sb. a jejich odůvodněním.

K § 93 až 95

Povinná osoba uveřejňuje základní údaje o sobě, o složení společníků, např. akcionářů, nebo členů, o struktuře konsolidačního celku, jehož je součástí, o své činnosti a finanční situaci na individuálním základě, o majetkoprávních vztazích mezi členy konsolidačního celku a řídicím a kontrolním systémem. Z důvodu transpozice CRD jsou do § 93 doplněny podrobnější požadavky upravující uveřejňování informací o majetkoprávních vztazích mezi členy konsolidačního celku a o řídicím a kontrolním systému tohoto konsolidačního celku.

Obsah údajů určených k uveřejnění vyhláška stanoví zvlášť pro jednotlivé typy povinných osob. Podrobný obsah údajů k uveřejnění pro povinné osoby je obsahem příloh č. 10 až 13 této vyhlášky.

K § 96 až 98

Ustanovení upravuje periodicitu a lhůty uveřejňování údajů povinnými osobami, jakož i některé povinnosti související s uveřejňováním určených údajů. Podrobný obsah údajů, které povinná osoba uveřejňuje, je obsahem příloh této vyhlášky.

K § 99 až 101

Vyhláška upravuje způsob uveřejňování údajů a strukturu těchto údajů. Povinně uveřejňované informace uveřejňuje povinná osoba v podobě neuzamčených datových souborů vhodných k volnému a snadnému stažení, a to ve formátu xls/xlsx. Pro volbu technického řešení, pokud jde o volbu vhodného formátu souborů, byla brána za vzor vyhláška č. 194/2009 Sb., o stanovení podrobností užívání a provozování informačního systému datových schránek.

V případě nově zřizovaných internetových stránek, na nichž jsou příslušné údaje dostupné, musí být adresa těchto stránek sdělena České národní bance neprodleně po jejich zřízení. V případě již existujících internetových stránek pak neprodleně po nabytí účinnosti této vyhlášky.

V případě, že jsou údaje požadované k uveřejnění předmětem informační povinnosti vůči České národní bance, uveřejní je povinná osoba v obdobné struktuře, jakou použila ve výkazech předkládaných České národní bance, ledaže je struktura stanovena přímo účinným předpisem EU.

K § 102 a 103

Vyhláška stanoví obsah údajů na individuálním nebo konsolidovaném základě k ultimu kalendářního nebo hospodářského roku určených k uveřejnění, které jsou ověřovány auditorem. Takovéto údaje povinná osoba uveřejní v českém jazyce na své internetové adrese. Pro zajištění přehlednosti a snadného přístupu veřejnosti k informacím je určeno, že informace jsou uveřejněny ve složce pod společným označením „Povinně uveřejňované informace“. Podrobný obsah údajů, které povinná osoba uveřejňuje, je obsahem příloh této vyhlášky.

K části šesté (§ 104 až 116)

V této části vyhlášky jsou uvedeny některé informace a podklady předkládané České národní bance, např. o systému vnitřně stanoveného kapitálu, o transakcích uvnitř skupiny nebo o přístupech pro výpočet kapitálových požadavků.

Tato ustanovení včetně odůvodnění se věcně shodují s § 96 až 108 vyhlášky č. 23/2014 Sb. a jejich odůvodněním.

K § 104

Povinná osoba, která podle zákona o bankách, zákona o spořitelních a úvěrních družstvech nebo zákona o podnikání na kapitálovém trhu plní povinnosti týkající se vnitřně stanoveného kapitálu, jednou ročně informuje Českou národní banku o systému, který zavedla a udržuje pro stanovení a průběžné posuzování vnitřně stanovené kapitálové potřeby a pro plánování a průběžné udržování vnitřně stanovených kapitálových zdrojů. Termín předložení informace je do 30. dubna po skončení účetního období, za které jsou informace předkládány, pokud se povinná osoba nedohodne s Českou národní bankou jinak.

K § 105

Ustanovení upravuje požadavek informovat bez zbytečného odkladu Českou národní banku o sjednání transakce, jež spočívá v převodu úvěrového rizika od osoby ze skupiny, a to prostřednictvím tzv. významné transakce. Cílem demonstrativního výčtu uvedeného v odstavci 2 je stanovit další věcné znaky transakcí vymezených obecným způsobem v odstavci 1, jež by měly povinným osobám pomoci identifikovat významné transakce, na které se vztahuje informační povinnost vůči České národní bance. Spoluúčastí na úvěrovém riziku podle odstavce 2 písm. d) se rozumí transakce, jež je v angličtině vyjádřena pojmem *sub-participation*. Z uvedeného proto vyplývá, že informační povinnost se nevztahuje na všechny významné transakce. Záměrem úpravy je, aby se ustanovení týkalo jen případů, kdy je povinná osoba druhotným nabyvatelem úvěrového rizika z transakce, tj. na základě jeho převodu, od osoby ve skupině. Spolu s hodnotou transakce je přitom relevantní jen její věcná podstata a nikoli osoba, jež je zdrojem převáděného úvěrového rizika. Sdělování těchto informací je důležité pro řádný výkon dohledu, především pak v jeho preventivní funkci. A naopak, informační povinnost se nevztahuje na případy, kdy je povinná osoba prvotním nabyvatelem úvěrového rizika, např. když poskytuje úvěr, umísťuje vklad, nakupuje dluhové cenné papíry apod., bez ohledu na osobu, která je zdrojem úvěrového rizika, jemuž je vystavena povinná osoba.

K § 106

Informační požadavek zakotvený v tomto ustanovení se týká učinění úkonu směřujícího k provedení tzv. strukturální změny. Výčet transakcí má povinné osobě posloužit pro upřesnění, na jaké typy transakcí se tato povinnost vztahuje. Tento výčet je taxativní. Doplnění povinnosti sdělit očekávané nabytí úvěrového rizika od vybraných osob nebo očekávané provedení strukturální změny má za cíl přispívat k efektivnímu výkonu dohledu, neboť Česká národní banka takto získává podněty pro zahájení komunikace s povinnou osobou ohledně připravenosti řídicího a kontrolního systému této osoby, zejména systému řízení rizik, na dopady těchto transakcí a změn. Ustanovení o rozhodnutí zúčastnit se na přeměně jiné obchodní korporace se netýká situací, kdy se povinná osoba zapojuje např. ve formě poskytování poradenství.

K § 107

V případě, že povinná osoba hodlá zajišťovat své významné činnosti nebo činnosti k jejich podpoře formou outsourcingu, informuje o tom v dostatečném předstihu Českou národní banku. Charakteristika významných činností je uvedena ve vyhlášce. Součástí této informace musí být přehled činností, které hodlá vykonávat formou outsourcingu, a základní identifikační údaje

o osobě, jejímž prostřednictvím hodlá činnosti povinné osoby vykonávat – poskytovateli outsourcingu.

Tato informační povinnost se vztahuje také na pobočku banky z jiného než členského státu.

K § 108

Povinným osobám je uloženo podávat České národní bance informace o kapitálových požadavcích a přístupech používaných pro jejich výpočet. Povinné osoby, které v rámci jimi zvoleného přístupu pro výpočet kapitálového požadavku používají externí rating, informují bez zbytečného odkladu Českou národní banku o zapsané ratingové agentuře nebo exportní úvěrové agentuře, kterou pro tyto účely zvolily.

V případě, že povinná osoba hodlá změnit některý z dosud používaných přístupů pro výpočet kapitálových požadavků, pak bez zbytečného odkladu informuje o svém záměru Českou národní banku.

Tato informační povinnost se vztahuje také na pobočku banky z jiného než členského státu.

K § 109

O využití možnosti stanovovat kapitálové požadavky k nástrojům zařazeným do malého obchodního portfolia jako k nástrojům zařazeným do investičního portfolia, jakož i o ukončení takového postupu, povinná osoba bez zbytečného odkladu informuje Českou národní banku.

Tato informační povinnost se vztahuje také na pobočku banky z jiného než členského státu.

K § 110

Bez zbytečného odkladu povinná osoba informuje Českou národní banku o všech repo obchodech a půjčkách či výpůjčkách cenných papírů nebo komodit, u nichž nastalo selhání protistrany.

Tato informační povinnost se vztahuje také na pobočku banky z jiného než členského státu.

K § 111

V případě, že povinná osoba hodlá změnit účetní období, pak bez zbytečného odkladu, alespoň 12 měsíců před plánovanou změnou, informuje o svém záměru Českou národní banku.

Tato informační povinnost se vztahuje také na pobočku banky z jiného než členského státu.

K § 112

Bez zbytečného odkladu informuje Českou národní banku banka v případě, že absolutní hodnota čisté měnové pozice povinné osoby v jakékoliv cizí měně nebo v českých korunách přesáhne 15 % kapitálu povinné osoby stanoveného na individuálním základě, nebo v případě, že celková měnová pozice povinné osoby přesáhne 20 % kapitálu povinné osoby, stanoveného na individuálním základě.

Tato informační povinnost se vztahuje také na pobočku banky z jiného než členského státu.

K § 113

Pro naplnění povinnosti České národní banky sbírat některé informace o odměňování a poskytovat je evropským dohledovým orgánům v souvislosti s vyhodnocováním trendů v této oblasti, ukládá toto ustanovení povinným osobám, aby předávaly České národní bance o odměňování vybrané údaje.

Tato informační povinnost se vztahuje také na pobočku banky z jiného než členského státu.

K § 114

Provádí-li povinná osoba změnu osoby, která odpovídá za vedení klíčové funkce, je povinna bezodkladně podat České národní bance informace o takové změně.

Tato informační povinnost se vztahuje také na pobočku banky z jiného než členského státu.

K § 115

Povinná osoba informuje Českou národní banku o operacích, které v rámci svých činností uzavřela, nebo o skutečnostech, kdy je jinou formou jednání aktivní vůči protistraně nebo v jurisdikci, která je nebo by mohla být považována za nestandardní nebo netransparentní, včetně offshorových center. Povinnost povinné osoby informovat Českou národní banku platí i v případě, že se jedná o aktivity povinné osoby pro klienta nebo na jeho žádost. Součástí informace je identifikace protistrany, výstižný popis oznamované aktivity společně s časovými a dalšími podstatnými informacemi k oznamované aktivitě.

Tato informační povinnost se vztahuje také na pobočku banky z jiného než členského státu.

K § 116

Povinná osoba informuje Českou národní banku o možném významném ohrožení své reputace v souvislosti s trestnou činností nebo s významným trendem v oblasti boje proti legalizaci příjmů z trestné činnosti. Součástí informace je výstižný popis oznamovaného jevu společně s jeho klíčovými věcnými, časovými a dalšími charakteristikami.

Tato informační povinnost se vztahuje také na pobočku banky z jiného než členského státu.

K § 117

Stanovuje se lhůta, během níž musí povinné osoby učinit příslušná opatření, aby nejpozději s jejím skončením vykazovaly splnění všech požadavků. Ustanovení představuje právní kontinuitu s § 110 vyhlášky č. 23/2014 Sb., neboť poslední den lhůty je odvozen tak, aby se shodoval s uplynutím šestiměsíční lhůty podle uvedeného ustanovení vyhlášky č. 23/2014 Sb.

K § 118

Z důvodu zachování kontinuity v oblasti uveřejňování informací za příslušná období roku 2014 je nezbytné stanovit přechodnou úpravu pro období po zrušení vyhlášky č. 23/2014 Sb.

K § 119

V souladu s platnými legislativními pravidly je nezbytné, aby vyhláška zrušovala dosavadní právní úpravu ve stejné věci.

K § 120

Datum nabytí účinnosti vyhlášky se stanovuje na den jejího vyhlášení.

K přílohám k části druhé (přílohy č. 1 až 9)

Návrh obsahuje 9 příloh k části druhé vyhlášky. Klíčovým kritériem, uplatněným pro rozdělení úpravy mezi paragrafovou část a přílohy, byla zásada kontinuity regulace, neboť z věcného hlediska se v zásadě jedná o převzetí právní úpravy platné od roku 2007. Jiným klíčovým kritériem, které zpracovatel návrhu uplatnil, je systematika požadavků na řídicí a kontrolní systém uplatněná v zákonech, ke kterým se vyhláška vydává, které člení požadavky na řídicí a kontrolní systém do několika subsystémů (např. „systém vnitřní kontroly“, „systém řízení rizik“), čemuž odpovídá i rozdělení části druhé hlavy I vyhlášky do tří dílů. Jednotlivé díly pak obsahují požadavky, které mají v zásadě plošnou působnost pro celý řídicí a kontrolní systém, např. „předpoklady řádné

správy a řízení“. Pokud existovala potřeba podrobnější úpravy některé z dílčích, byť významných věcných podoblastí (např. odměňování, vnitřní audit, řízení vybraných rizik), jeví se jako vyváženější i přehlednější rozpracovat podrobněji tato dílčí témata, resp. zachovat je i nadále, v samostatných přílohách.

Dalším významným kritériem uplatněným pro rozdělení úpravy mezi paragrafovou část a přílohy je skutečnost, že podstatná část příloh má jiný, a to užší rozsah působnosti než požadavky v paragrafové části vyhlášky, ke kterým se příloha váže. Např. v paragrafové části vyhlášky jsou zohledněny požadavky CRD na řízení vybraných rizik, a tyto požadavky se vztahují na banky, družstevní záložny i obchodníky s cennými papíry, zatímco v přílohách č. 3 až 6 jsou stanoveny další, podrobnější „národní“ požadavky na řízení týchž rizik (úvěrové, tržní, likvidity, operační), avšak s působností pouze pro banky a družstevní záložny.

Přístup k rozdělení úpravy mezi paragrafovou část a přílohy použitím výše uvedených kritérií byl upřednostněn také vzhledem k tomu, že v národním právním řádu se zatím neustálila pevnější hranice pro rozdělení úpravy v zásadě shodných požadavků na řídicí a kontrolní systémy poskytovatelů finančních služeb mezi zákony a vyhlášky - viz např. vyhláška č. 23/2014 Sb. a vyhláška č. 434/2009 Sb.

Tato ustanovení včetně odůvodnění se věcně shodují s přílohami č. 1 až 9 vyhlášky č. 23/2014 Sb. a jejich odůvodněním. V důsledku transpozice CRD jsou do přílohy č. 2 doplněny požadavky na výbor kontrolního orgánu pro rizika a výbor kontrolního orgánu pro jmenování (nové body 6 až 15 v příloze č. 2).

K příloze č. 1

Tato příloha stanovuje podrobnější vymezení některých požadavků na odměňování. V souvislosti se zohledněním CRD došlo v oblasti odměňování upravených touto přílohou k několika změnám.

Povinná osoba nyní v oblasti uplatňování zásad a postupů pro vybrané oblasti systému odměňování povinné osoby a pro odměňování vybraných pracovníků a jimi tvořených skupin pracovníků, jejichž činnosti mají významný vliv na celkový rizikový profil povinné osoby, sama zavede, udržuje a uplatňuje kritéria pro určování vybraných pracovníků. Požadavky na odměňování se přiměřeně uplatní i na takové další osoby, které pro povinnou osobu fakticky vykonávají činnost a tato činnost má významný vliv na celkový rizikový profil povinné osoby.

Pevná a pohyblivá složka celkové odměny pracovníka jsou vhodně vyvážené s tím, že povinná osoba stanoví vhodný poměr mezi pevnou a pohyblivou složkou odměny, individuálně pro jednotlivé osoby nebo skupiny osob. Pro určování vhodných poměrů mezi pevnou a pohyblivou složkou odměny platí nové zásady. Pohyblivá složka nepřesahuje u žádného jednotlivce 100 % pevné složky jeho celkové odměny, případně při splnění dalších podmínek může pohyblivá složka odměny dosáhnout nejvýše až 200% pevné složky celkové odměny daného pracovníka. V oblasti přiznávání a vyplácení pohyblivé složky odměny má také povinná osoba k dispozici nástroje pro její omezení. Povinná osoba tak může uplatnit opatření spočívající v nepřiznání nároku, anebo přiznání pouze v omezeném rozsahu (*malus*) nebo spočívající v nároku požadovat zpět již vyplacenou částku (*claw back*).

Nově je zavedena možnost uplatnit pro účely výpočtu výše pohyblivé složky odměny diskontní sazbu, která může dosáhnout výše až 25 % celkového objemu pohyblivé složky odměny u kteréhokoli jednotlivce za předpokladu, že je vyplacena prostřednictvím nástrojů odložených na dobu nejméně pěti let. Díky diskontování části pohyblivé složky odměny je tak možné efektivně přiznávat vyšší odměny. Do výpočtu výše pohyblivé složky odměny, omezené maximálním

povoleným poměrem pohyblivé a pevné složky odměny, vstoupí část pohyblivé složky odměny ve své diskontované výši.

Požadavky na výbor pro odměňování jsou ze systematických důvodů stanoveny v samostatné nové příloze č. 2, včetně promítnutí dílčích doplňků v důsledku zohlednění CRD.

Kapitálovým nástrojem je myšlen zejména podíl ve smyslu zákona o obchodních korporacích. Kapitálový nástroj má nejčastěji formu účastnického cenného papíru.

K příloze č. 2

Příloha obsahuje podrobnější vymezení požadavků na výbory kontrolních orgánů pro odměňování, jejichž zřizování upravila již směrnice 2010/76/EU, a tudíž požadavky na tento výbor jsou již součástí dosavadní právní úpravy. V důsledku transpozice CRD jsou doplněny požadavky na výbory kontrolního orgánu pro rizika a pro jmenování.

K přílohám č. 3 až 6

Pro banky a spořitelny a úvěrní družstva jsou ve vyhlášce stanoveny, respektive zachovány, další podrobnější požadavky na řízení vybraných rizik, jmenovitě pro riziko úvěrové, tržní, likvidity a operační. Jedná se o podrobnější národní úpravu platnou v České republice nejpozději od roku 2004, která účelně odráží specifika řízení rizik povinné osoby, která je úvěrovou institucí, a vybraná specifika finančního trhu České republiky, za účelem posílit předcházení a řízení rizik úvěrovými institucemi. To se týká například podrobné úpravy řízení rizik systémů, které zabezpečují získávání, zpracování, přenos, sdílení a uchování informací pomocí informačních technologií; působnost těchto podrobných požadavků tudíž není plošná, čemuž odpovídá i vymezení některých pojmů pouze pro účely dané části přílohy.

K příloze č. 3

Pro usnadnění výkladu některých ustanovení jsou níže uvedeny obsahové ekvivalenty v angličtině:

- spoluúčastí na úvěrovém riziku podle bodu 3 se rozumí *sub-participation*,
- poměrem hodnoty expozice k příjmům podle bodu 5 písm. c) se rozumí *Loan-to-Income – LTI*,
- poměrem hodnoty expozice k hodnotě zajištění podle bodu 5 písm. e) se rozumí *Loan-to-Value – LTV*.

K příloze č. 7

Tato příloha podrobněji vymezuje některé požadavky na řízení rizika outsourcingu, včetně rizik řetězení outsourcingu (*chain outsourcing*). Podrobnější úprava reaguje na trvale rostoucí rozsah tímto způsobem vykonávaných činností při poskytování finančních služeb, a to i v rámci skupin (někdy též „*in-sourcing*“ nebo „*intra-group outsourcing*“), rostoucí rozsah a komplexnost outsourcovaných činností a s tím související rizika. Pokud jde o využívání outsourcingu v rámci skupiny, je stanoveno, že odpovědnost povinné osoby včetně odpovědnosti za řádné a účinné řízení rizika outsourcingu, resp. za odpovídající kvalitu řídicího a kontrolního systému povinné osoby při využívání outsourcingu v rámci skupiny, nadále zůstává na povinné osobě vzhledem k tomu, že požadavky právních předpisů a smluvní závazky platí pro povinnou osobu bez ohledu na její případné úzké propojení nebo jiný vztah k poskytovateli outsourcingu.

K příloze č. 8

Tato příloha podrobněji rozpracovává požadavky na vnitřní audit s tím, že věcná stránka úpravy je totožná s vyhláškou č. 23/2014 Sb.

K příloze č. 9

Příloha obsahuje podrobnější vymezení technických požadavků na zprávu o ověření řídicího a kontrolního systému auditorem. Příloha specifikuje strukturu a formu sdělování informací

o ověřované části řídicího a kontrolního systému a zjištěných nedostatků a technický formát zprávy. I v případě této přílohy se jedná o převzetí úpravy z vyhlášky č. 23/2014 Sb.

K příloze č. 10

Obsahem přílohy je výčet požadovaných údajů o povinné osobě, složení akcionářů, společníků nebo členů, strukturu konsolidačního celku, jehož je součástí, o činnosti a finanční situaci. Tato příloha zapracovává terminologické změny v oblasti pojmů řídicího a kontrolního systému, kde se na místo údajů o členech dozorčí rady nebo kontrolní komise, členech představenstva, členech vrcholného vedení požadují údaje o členech řídicího orgánu, kontrolního orgánu a osobách ve vrcholném vedení povinné osoby.

V bodech 2 a 3 je doplněn požadavek na údaje od povinných osob, a to o poskytnutí identifikačního čísla, je-li přiděleno, a o odvětvovou klasifikaci ekonomických činností. Dále je pak nově v bodě 3 blíže specifikován požadavek na údaje o grafickém znázornění konsolidačního celku z hlediska řízení a z hlediska vlastnického uspořádání, jehož členem je povinná osoba, s vyznačením osob, které jsou zahrnuty do omezitelné konsolidace. Další body se týkají kapitálových poměrů a poměrových ukazatelů.

Kapitálovým nástrojem je myšlen zejména podíl ve smyslu zákona o obchodních korporacích. Kapitálový nástroj má nejčastěji formu účastnického cenného papíru.

Ustanovení této přílohy včetně odůvodnění se věcně shodují s přílohou č. 10 vyhlášky č. 23/2014 Sb. a jejím odůvodněním.

K příloze č. 11

Příloha stanovuje obsah údajů, které povinná osoba uveřejňuje o majetkoprávních vztazích mezi členy konsolidačního celku, jehož je součástí, a o řídicím a kontrolním systému tohoto konsolidačního celku. Ve třech bodech je specifikován obsah požadovaných údajů o osobách, které jsou ve vztahu k povinné osobě v úzkém propojení, o řídicím a kontrolním systému a o výborech zřízených povinnou osobou.

K příloze č. 12

Příloha ve spojení s úředním sdělením České národní banky, které vymezuje strukturu uveřejňovaných údajů o investičních službách, specifikuje obsah údajů o druzích a rozsahu poskytnutých investičních služeb. Jsou požadovány údaje o objemu obchodů s cennými papíry a deriváty, a to v rámci obchodů pro klienty nebo na vlastní účet. Vzhledem k rozsahu působnosti § 16b zákona o podnikání na kapitálovém trhu i na obchodníky s cennými papíry podle § 8a odst. 4 a 7 tohoto zákona jsou v této příloze uvedeny také informace o investičních službách takového obchodníka.

Ustanovení této přílohy včetně odůvodnění se věcně shodují s přílohou č. 11 vyhlášky č. 23/2014 Sb. a jejím odůvodněním.

K příloze č. 13

Příloha stanovuje údaje, které je povinná uveřejňovat pobočka banky z jiného než členského státu. Je uvedeno vymezení požadovaných údajů o zahraniční bance z jiného než členského státu a vymezení požadovaných údajů o pobočce banky z jiného než členského státu. Dále jsou uvedeny údaje o plnění omezitelných pravidel pobočky banky z jiného než členského státu, a to i za použití odkazů na CRR.

Ustanovení této přílohy včetně odůvodnění se věcně shodují s přílohou č. 12 vyhlášky č. 23/2014 Sb. a jejím odůvodněním.

K příloze č. 14

Příloha vymezuje obsah údajů povinně ověřovaných auditorem. Jde o poměry nebo ukazatele, které jsou klíčové pro posouzení finanční stability a bezpečnosti instituce.

Ustanovení této přílohy včetně odůvodnění se věcně shodují s přílohou č. 13 vyhlášky č. 23/2014 Sb. a jejím odůvodněním.